

د افغانستان بانک

(بانک مرکزی)

راپور سالانه

۱۳۸۸

[رایور سالانه د افغانستان باک](#)

آمربیت عمومی اسناد و ارتباط

مدیریت نشرات و ارتباطات

تعییه کننده: سید اسماق علوی معاون سیاست پولی

ابدیت: ایمیل هاشور

عکس: زیرک ملیا

ترجمه: عین الله عیان

دیزاین: یما عفیف و عبدالقیوم رووف ارغند

آدرس: د افغانستان باک، این سینا وات، کابل - افغانستان

تلفن: ۰۳۰۳۸۱۵ - ۰۳۰۴۳۶۱ - ۰۳۰۴۳۶۱

ایمیل: info@centralbank.gov.af

وب سایت: www.centralbank.gov.af

هیئت عامل
د افغانستان بانک

عبدالقدیر فطرت
رئیس کل د افغانستان بانک

الحاج محب الله صافى
معاون اول د افغانستان بانک

الحاج محمد عيسى طراب
معاون دوم د افغانستان بانک

فهرست مطالب

۱	پیام رئیس کل د افغانستان بانک
۲	پیشگفتار
۳	دستوردهای سیاست پولی
۴	وضعیت تقدیرنگی (سیالیت) در سال ۱۴۲۸
۵	میزان پول احتیاط
۶	ابزارهای بانک مرکزی در مهار تقدیرنگی
۷	مهار پول در کردن
۸	مهار پول احتیاط
۹	شد اقتضادی
۱۰	توفیق پول
۱۱	نحو مبارله
۱۲	پالشیای عمدہ پیش روی بانک مرکزی در ابراهی سیاست پولی
۱۳	توسعه و گسترش نظام مالی
۱۴	سیمای گنونی نظام بانکی افغانستان
۱۵	ارتفاعی، تبه افغانستان در رده بندی جهانی دسترسی به اعتبار
۱۶	گسترش نظام بانکی؛ مینه ایجاد اشتغال
۱۷	درایه های سیستم بانکی
۱۸	سرمایه
۱۹	قروهن سیستم بانکی
۲۰	سپرده ها (امانتات)
۲۱	فاویده و نفع نظام بانکی
۲۲	کارکرد های عملیات بازار
۲۳	ذخایر ارزی د افغانستان بانک
۲۴	فروشن اوراق بیهوده
۲۵	فروشن اسعار فارهی
۲۶	تسوییلات کوتاه مدت اعتباری و سپرده کزاری
۲۷	نفع بانک مرکزی از رهگذر سرمایه کنواری ذخایر فارهی
۲۸	نظام پرداخت
۲۹	معاملات بین البانکی ذریعه سیستم (ACSS)
۳۰	معاملات بین مرکز و نمایندگی های مستقر در ولایات با استفاده از سیستم (AFTS)
۳۱	معاملات بین نمایندگی های ولایات با ولایات دیگر با استفاده از سیستم (AFTS)
۳۲	بفشن تکلام
۳۳	صورت حساب مالی
۳۴	بیلانس شیت
۳۵	صورت حساب نفع و خسر
۳۶	توسعه و اداره
۳۷	دفتر مشاوریت حقوقی
۳۸	آمربیت عمومی منابع شری
۳۹	مدیریت عمومی فرمات

پیام رئیس کل افغانستان بانک

ما یه مسرت و افتخار است که به نمایندگی از شورای عالی، هیئت رهبری، مدیران، کارشناسان و کارمندان د افغانستان بانک چکیده دستآوردها و کارکردهای بانک مرکزی در سال خورشیدی ۱۳۸۸ را به پیشگاه ملت افغانستان تقدیم می کنم. در سال ۱۳۸۸ د افغانستان بانک گامهای مهم و بزرگی را در جهت تأمین اهداف اصلی و محوری خود برداشته است و به دستآوردهای بزرگی نائل آمده است.

در سال ۱۳۸۸ بانک مرکزی به عنوان متولی، طراح و مجری سیاست پولی کشور، توانست با تدوین و تطبیق سیاست معقول بستر پولی و مالی مستعد و مناسبی را برای حمایت از ۲۲ فیصد رشد حقیقی تولیدات ناخالص داخلی ایجاد کند.

هم چنین بانک مرکزی به منظور تأمین هدف اولیه این بانک مبنی بر حفظ ثبات قیمت های داخلی در طول سال ۱۳۸۸ دینامیسم قیمت ها را به دقت زیر نظر داشته و توانسته است در پرتو سیاست های سازگار و منسجم از افزایش سطح عمومی قیمت ها در کشور جلوگیری بعمل آوردن و مصرف کنندگان و تولید کنندگان داخلی را از آسیب پیامدهای ویرانگر تورم مسئون نگهدارد. با این حال به دلیل شکل گیری پدیده دیفلاسیون یا تنزل قیمت ها در ابتدای سال ۱۳۸۸ و تشديد آن در نیمه های سال و نگرانی از بابت پیامدهای ناگوار تنزل قیمت ها بر سکتور تولیدی کشور، بانک مرکزی در اواخر سال سیاست های مقتضی و معتلتری را اتخاذ کرد تا روند تنزل قیمت ها را در کشور ملایم تر سازد.

تعقیب سیاست های اعتمادآفرین و اقدامات بانک مرکزی در جهت ترویج استفاده از پول ملی موجب حفظ ثبات برابری پول افغانی در برابر ارزهای خارجی گردید طوری که افزایش اطمینان و اعتماد شهروندان به پول افغانی به تدریج میزان تقاضا برای پول افغانی را افزایش داده است. در نتیجه، روی آوردن مردم به استفاده بیشتر از افغانی در معاملات و نگهداری این پول به عنوان ذخیره ارزش در کنار ورود اسعار خارجی برای تمویل مصارف نیروهای ائتلاف و انتشار اخبار مربوط به کشف ذخایر زیرزمینی و معادن طبیعی باعث گردید که نرخ مبادله افغانی که در ماه حمل ۱۳۸۸ حدود ۵۱,۷۶ افغانی در برابر یک دالر امریکایی بود، در آخر سال مذبور ۶,۳ فیصد افزایش یابد و به ۴۸,۴۸ افغانی برسد. با وجود این، از آنجا که شاخص نرخ ارز موثر واقعی در برابر اسعار کشورهای عمدۀ طرف تجارت با افغانستان افزایش نیافته است جایی برای دغدغه و نگرانی در باره کاهش رقابت پذیری صادر کنندگان کالاهای افغانی به خارج از افغانستان باقی نمی ماند.

تلاش، مدیریت، نظارت و بسترسازی بانک مرکزی در عرصه گسترش و انکشاف نظام مالی ره آورد بزرگی را در سال ۱۳۸۸ برای افغانستان به ارمغان آورد. براساس گزارش بانک جهانی در باره شاخص دسترسی به اعتبار، افغانستان با ۵۳ پله صعود از مقام یکصد هشتادم در میان ۱۸۰ کشور جهان به رتبه ۱۲۷ صعود کرد.

به طور کل، نظام مالی و سکتور بانکی افغانستان در سال ۱۳۸۸ رشد کمی و کیفی چشمگیری را در تسهیلات و خدمات بانکی رقم زد. تعداد تسهیلات بانکی در سراسر کشور در طول سال ۱۳۸۸ تقریباً دو برابر شده و از رقم ۲۵۴ در ماه حوت ۱۳۸۷ به رقم ۴۴۵ در پایان سال ۱۳۸۸ افزایش یافته است. دارایی های نظام بانکی از ۱۴۵ میلیارد افغانی در سال ۱۳۸۷ با ۲۵ درصد افزایش به ۱۸۱ میلیارد افغانی رسیده است. سرمایه مجموعی سکتور بانکی در پایان سال ۱۳۸۸، ۲۲,۵ میلیارد افغانی (معادل ۴۸۰ میلیون

دالر) گزارش شده است. این رقم حاکی از رشد ۱۸,۰۳ فیصد در مقایسه با سال قبل می باشد. در ماه حوت ۱۳۸۸ مجموع قروض سکتور بانکی بالغ بر ۶۶,۴۹ میلیارد افغانی (حدود ۴۲/۱ میلیارد دالر امریکایی) بود که افزایش ۲۷,۵۱ فیصد را از ماه حوت سال قبل نشان میدهد. سپرده های سیستم بانکی در سال ۱۳۸۸ رشد چشمگیری را ثبت کرد. در این سال سپرده ها ۲۷,۳۳ فیصد رشد داشته است و در پایان سال ۱۳۸۸ حدود ۱۴۹ میلیارد افغانی (معادل ۳,۱۹ میلیارد دالر) گزارش شده است. مقدار سپرده ها به پول افغانی با رشد ۴۸,۳۳ فیصد در سال ۱۳۸۸؛ ۳۰,۶۷ فیصد مجموع امانات را احتوا نموده و بالغ بر ۴۸,۶۲ میلیارد افغانی (۱,۰۴ میلیارد دالر) می گردد. امانات دالری ۶۰,۰۶ فیصد مجموع امانات را تشکیل می دهد و بالغ بر ۹۵,۲۱ میلیارد افغانی (۲,۰۳) میلیارد دالر می گردد.

با تداوم روند رو به رشد ذخایر ارزی افغانستان به عنوان پشتونه مبادلات بین المللی کشور، این شاخص در طی سال ۱۳۸۸ به مبلغ ۴,۲۱۸ میلیارد دالر امریکائی افزایش یافته است. این رقم بتاریخ ۳۰ حوت سال ۱۳۸۷ مبلغ ۳,۶۳۷ میلیارد دالر امریکائی گزارش شده بود.

هم چنین تلاش و اقدامات بانک مرکزی در جهت روان سازی و موثر سازی نظام پرداخت رفاه و ره آوردهای بسیاری برای شهروندان در عرصه مبالغ مالی و انتقالات وجوده در سطح داخلی و بین المللی فراهم آورده است. در کنار این خدمات و دستآوردها د افغانستان بانک، در طول سال ۱۳۸۸ پروسه مدرن سازی خدمات بانکی، توسعه و ارتقای ظرفیت کارمندان و ایجاد بستر های حقوقی و قانونی انکشاف سکتور مالی کشور را ادامه داده است و به دستآوردهای بزرگ و چشمگیری نائل آمده است.

بدون شک رسیدن به این دستاوردها بدون تلاش، کوشش و جدیت مدیران، کارشناسان و کارمندان خدم بانک مرکزی امکان پذیر نبود. از این رو فرصت را مغتنم شمرده از زحمات پیگیرانه فرد فرد آنها قدردانی و اظهار سپاس می کنم و آرزو مندم در سایه اسمتار این تلاشها، جدیت ها و فعالیت ها، د افغانستان بانک به عنوان یکی از نهادهای کلیدی و تاثیر گذار در کشور بتواند نقش برجسته و شایسته ای را در ایجاد افق روشن تر و فضای سالمتر و مستعدتری برای رشد، شکوفایی، پیشرفت و انکشاف اقتصادی کشور و رهایی مردم از فقر، محرومیت و عقب ماندگی مزمن ایفا کند.

عبدالقدیر فطرت

رئیس کل د افغانستان بانک

پیشگفتار

رشد و انکشاف هر جامعه نیازمند ثبات شرایط حاضر و چشم انداز مطمئن نسبت به آینده است. بی ثباتی و نوسانات حاد و شدید زمینه ساز پیدایش و گسترش بی اعتمادی و عدم اطمینان می گردد. در عرصه اقتصاد ثبات متغیرها و متحول های اقتصادی به عنوان پیششرط لازم برای استمرار و رشد فعالیت های اقتصادی و تولیدی شناخته می شود. یکی از مهم ترین متغیرهای اقتصادی سطح قیمت کالاها و خدمات است. مسئولیت حفظ ثبات سطح قیمت ها در داخل کشور بر دوش دافغانستان بانک (بانک مرکزی افغانستان) گذاشته شده است. حفظ و حمایت از سیالیت (نقدينگی)، قابلیت پرداخت دیون، ایجاد بستر مناسب برای گسترش و توسعه نظام مالی سالم، با ثبات و متکی بر اقتصاد بازار اهداف ثانویه بانک مرکزی و در راستای تامین هدف اصلی بانک مرکزی معرفی شده است.

پلان کاری فعالیت های تمامی بخش های بانک مرکزی در راستای تحقق این رسالت و در چارچوب استراتیژی پنج ساله بانک مرکزی و بر معيار مطابقت و همسویی با اهداف استراتیژی انکشاف ملی افغانستان ضمن تعیین و تفکیک اولویت ها طراحی، تدوین و تطبیق گردیده است.

همزمان با طراحی و تدوین پلان کاری، شاخصها و مکانیزم داخلی بررسی، ارزیابی و نظارت مستمر بر چگونگی پیشرفت فعالیت ها شناسایی و پیش بینی شده است.

گزارش حاضر، شرح کارکردها و دستاوردهای بانک مرکزی را در طول سال ۱۳۸۸ ارائه می دارد.

این گزارش در شش فصل تنظیم شده است:

فصل اول دستادرد ها و کاردکردهای بانک مرکزی در عرصه سیاست پولی کشور را ارائه می دارد.

فصل دوم به شرح کارکردها و دستاوردهای بانک مرکزی در عرصه توسعه و گسترش نظام مالی و شاخص مرتبط با آن اختصاص یافته است

فصل سوم جنبه اجرایی سیاست پولی یا عملیات بازار بانک مرکزی و اقدامات مرتبط با مدیریت ذخایر ارزی کشور را پوشش می دهد

فصل چهارم اقدامات و عملکرد بانک مرکزی در زمینه نظام پرداخت کشور را ارائه می دارد.

فصل پنجم نشان دهنده بیلانس شیت و صورت حساب نفع ضرر د افغانستان بانک است.

فصل ششم توسعه و رشد اداری د افغانستان بانک را احتوا می نماید.

دستاوردهای

سیاست

پولی

وضعیت نقدینگی (سیاست)، سال ۱۳۸۸

میزان پول احتیاطی

ابزارهای بانک مرکزی در مهار نقدینگی

رشد اقتصادی

تورم پولی

نرخ مبادله افغانی

چالشی اعمده پیش روی بانک مرکزی در اجرای سیاست پولی

دستاوردهای سیاست پولی

دستاوردهای سیاست پولی کشور در طی سال ۱۳۸۸ هجری شمسی را به طور اجمالی ارائه می‌دارد.

نوسانات و ناپایداری سطح عمومی قیمت‌ها تاثیرات ویرانگر و پیامدهای خانمان براندازی بر اقتصاد و شهروندان یک کشور دارد. براساس نظریه‌های رایج اقتصادی ریشه اصلی افزایش سطح عمومی قیمت‌ها، فزونی عرضه پول بر تقاضای آن است. به بیان دیگر افزایش حجم پول (افزایش نقدینگی) در سطح جامعه باعث کاهش ارزش پول و در نتیجه افزایش قیمت‌های کالاها و خدمات در یک اقتصاد می‌گردد. از این رو بانک مرکزی به منظور جلوگیری از نوسانات قیمت‌ها در داخل کشور و مهار ریشه‌ها و علل ایجاد تورم (افزایش سطح عمومی قیمت‌ها) شاخص‌های نشان دهنده میزان نقدینگی در اقتصاد را بدقت زیر نظر دارد. مهمترین شاخص‌های نشان دهنده میزان نقدینگی در یک اقتصاد "حجم پول در گردش" و میزان "پول احتیاطی (پول ذخیره)" است. با توجه به وضع و شرایط اقتصادی موجود در جامعه و عدم رشد کافی سکتور بانکی، بانک مرکزی در هماهنگی با برنامه کاهش فقر و تسهیل اقتصادی شاخص اول یعنی میزان پول در جریان را به عنوان ملاک و معیار وضعیت نقدینگی در اقتصاد برگزیده بود.

یکی از متغیرهای عمدۀ اقتصادی سطح قیمت در یک اقتصاد است. تغییرات و نوسانات عمدۀ در سطح قیمت‌ها آثار و پیامدهای شگرف و عمیقی دارد. از این رو قانون داغستان بانک حفظ ثبات قیمت‌ها را به عنوان رسالت و مسئولیت اولیه و اصلی بانک مرکزی معرفی می‌کند. د افغانستان بانک به منظور دستیابی به این هدف تدابیر و مکانیزم خاصی را بسر دست می‌گیرد. این تدابیر و مکانیزم که به منظور حفظ ثبات سطح قیمت‌ها اتخاذ می‌گردد سیاست پولی نامیده می‌شود. سیاست پولی مجموعه اقداماتی است که با استفاده از آن توازن و تعادل میان مقدار عرضه پول و تقاضا برای پول و از این رهگذر ثبات سطح قیمت‌ها و کنترول نقدینه‌گی (سیالیت) متناسب با رشد اقتصادی کشور بدست می‌آید. سیاست پولی نقش بسیار اساسی را در فراهم نمودن فضای سالم برای فعالیتهای اقتصادی ایفاء می‌کند. در افغانستان نیز مانند سایر کشورها مسئولیت مطالعه و اجرای سیاست پولی به عهده بانک مرکزی است. بانک مرکزی پس از مطالعه، تحلیل و بررسی عمیق گستردۀ و همه جانبه از شرایط و تحولات اقتصادی کشور سیاست پولی مناسب و معقولی را طراحی و تدوین می‌کند و سپس با استفاده از ابزارهای مشخص و متدائل آن را به مرحله اجرا می‌گذارد. آنچه در این بخش آمده،

تجاوز می کرد.

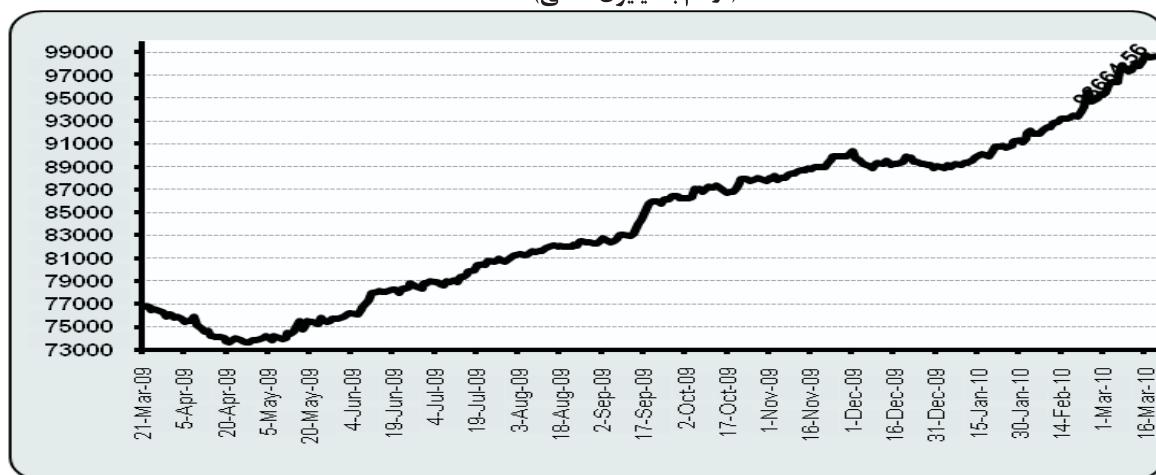
وضعیت نقدینگی (سیالیت) در سال ۱۳۸۸

با این حال در نیمه دوم سال ۱۳۸۸، ارزیابی های بانک نشان داد تحولات اقتصادی ایجاب می کند که سقف پول در جریان یکبار دیگر باید مورد بازنگری قرار گیرد.

افزایش تقاضا برای پول افغانی کنترول رشد پول در جریان را تحت سقف ۲۲ فیصد ناممکن ساخت. از عوامل این افزایش می توان به ازدیاد مصارف نیروهای خارجی و افزایش مصارف دولت نام برد. مصارف حکومت تنها در ماه حوت ۱۳۸۸ حدود ۲۱ مiliارد افغانی و مجموع مصارف در سه ماه آخر سال مزبور ۴۳ مiliارد افغانی گزارش شد. این در حالیست که حد اوسط مصارف ماهانه حکومت افغانستان طی دو سال گذشته حدود ۹ مiliارد افغانی بوده است.

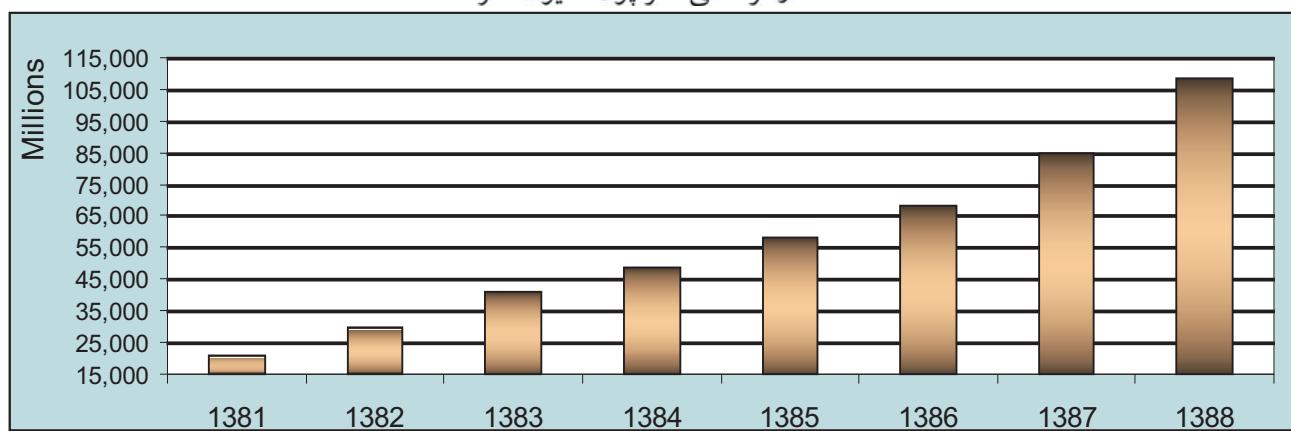
چنان که ذکر شد بانک مرکزی به منظور نظارت بر نقدینگی در کشور رشد پول در جریان را کنترول می کند. پول در جریان عبارت است از تفاوت مجموع پول نشر شده افغانی و موجودی در خزان بانک مرکزی در مرکز و ولایات کشور. مجموع پول در جریان در آغاز سال مذکور حدود ۷۷ مiliارد افغانی بود. در ابتدای سال ۱۳۸۸ سقف رشد پول در جریان برای سال مزبور ۱۶ فیصد تعیین گردیده بود. به دلیل تداوم روند منفی نرخ تورم پولی در کشور در ماه میزان ۱۳۸۸ این سقف مورد بازنگری قرار گرفت و به ۲۲ فیصد افزایش یافت. براساس این سقف، مجموع پول در جریان در آغاز سال مذکور حدود ۷۷ مiliارد افغانی بود و با افزایش حداقل ۲۲ فیصد نباید از حدود ۹۴ مiliارد افغانی

(ارقام به میلیون افغانی)

گراف ۱ رشد پول در جریان در سال ۱۳۸۸

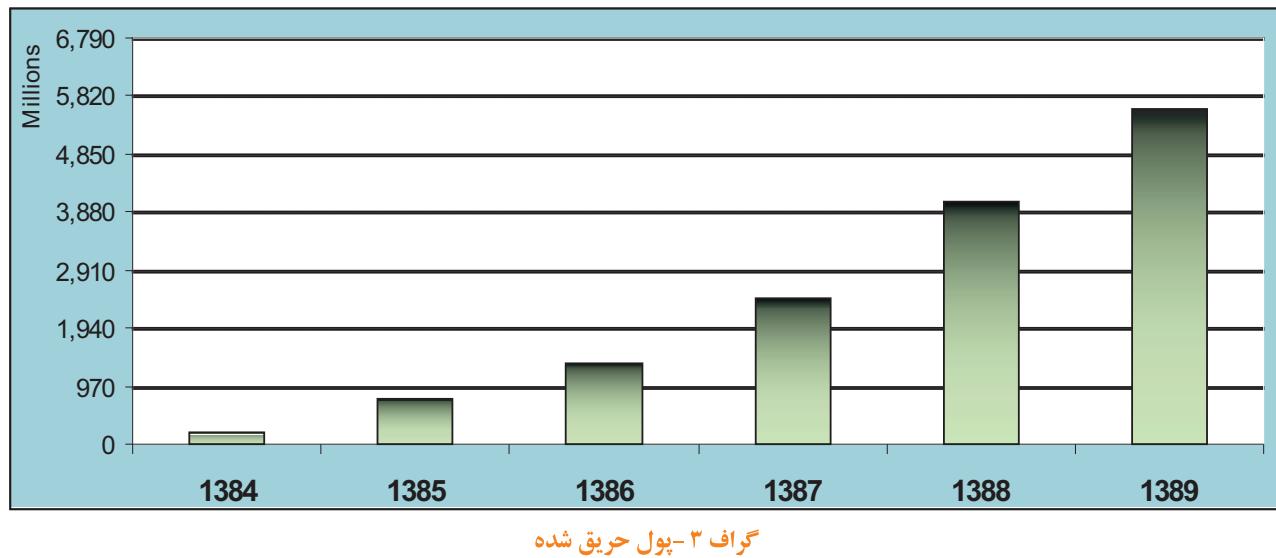
مقدار تراکمی نشر پول میلیون دالر

گراف ۲ رشد تراکمی نشر پول

قابل یاد آوریست که همزمان با انتشار پول جدید بانک مرکزی پرسه ازین بردن پول های مندرس و فرسوده را نیز بر سر دست دارد. وجود پولهای مندرس باعث پدیدآمدن مشکلات زیادی برای هموطنان می گردد. از این رو بانک مرکزی در طول سال ۱۳۸۸ کار تعویض پولهای مندرس و فرسوده را با جدیت دنبال کرد و پولهای ناقص و مندرس را ازین برداشت. جدول زیر روند ازین بردن پولهای فرسوده را طی چند سال گذشته به نمایش می گذارد.

(ارقام به میلیون افغانی)

گراف ۳-پول حرق شده

مورد بازنگری قرار گرفت که ۷,۹ فیصد تعیین گردید. با در نظر داشت دلایلی که در بخش فوق از آن تذکر بعمل آمد، رشد نهایی میزان پول احتیاطی در سال مورد نظر ۱۷,۱ فیصد بود.

ابزارهای بانک مرکزی در مهار نقدینگی

مهار پول در گودش

به طور متداول مهمترین ابزار سیاست پولی در راستای ثبات قیمت در یک کشور عملیات بازار باز است. اما در حال حاضر که کسری بودجه دولت و سایر نهادهای دولتی و غیر دولتی عمده از طریق کمک های خارجی تأمین می شود، بازار اوراق سرمایه در کشور شکل نگرفته است. از این رو مؤثرترین ابزار سیاست پولی جهت کنترول پول در جریان فروش اسعار خارجی است. بدین منظور بانک مرکزی در طی سال ۱۳۸۸ مجموعاً مبلغ ۲,۰۵۹,۹۵,۰۰۰,۰۰۰ دالر امریکایی به فروش رسانده است. گزارش فروش میزان اسعار خارجی در بخش سوم (گزارش عملیات بازار) شرح داده شده است.

میزان پول احتیاطی

چنانکه گفته شد یکی از شاخصهای نقدینگی در اقتصاد میزان پول احتیاطی است که از مجموع پول در جریان و سپرده های سیال افغانی سیستم بانکی با بانک مرکزی بدست می آید. این شاخص توانمندی بانکهای تجاری را در راستای ایجاد آفرینش) نقدینه گی در اقتصاد نشان میدهد. در صورتیکه مقدار نقدینه گی متناسب با رشد اسمی اقتصادی افزایش نکند، منجر به بالا رفتن قیمتها و نرخ تورم پولی می گردد. هر چند بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸ رشد پول احتیاطی را به عنوان شاخص اصلی دنبال نمی کرد، با این حال بدليل رشد و گسترش کمی و کیفی سکتور مالی کشور، روند رشد این شاخص نیز از سوی مسئولین و کارشناسان بانک مرکزی تعقیب می شد. در آغاز سال ۱۳۸۸، سقف رشد میزان پول احتیاطی ۱۷ فیصد تعیین گردیده بود. ولی از آنجاییکه در جریان نیمه اول سال مذبور، میزان پول احتیاطی هیچ افزایشی نشان نداد (بنابر نوسانات در سپرده های بانکی بخصوص برداشت و مصارف نیروهای امریکایی طی ربع اول و دوم سال) سقف این شاخص اقتصادی

رشد اقتصادی

طی هشت سال گذشته رشد اقتصادی افغانستان بطور اوسط ۱۱,۶٪ فیصد در سال ثبت گردیده است که عامل عدمه آن افزایش فعالیتهای اقتصادی و سرازیری مساعدتهای بین المللی محسوب میگردد. رشد اقتصادی افغانستان در سال ۱۳۸۸ حدود ۲۲,۵٪ فیصد برآورد شده است. دلیل این افزایش چشمگیر در رشد اقتصادی به رشد سکتور زراعت عنوان شده است. رشد سکتور زراعت در سال گذشته افزود بر ۵۰٪ درصد بوده است. در میان سکتورهای اقتصادی تشکیل کننده GDP سهم سکتور زراعتی ۳۳,۱٪ فیصد، سهم سکتور صنعتی ۲۴,۳٪ فیصد و سهم سکتور خدمات حدود ۴۰٪ فیصد تخمین گردیده است.

باید یاد آور شد که طی سالهای اخیر سهم سکتورهای صنعت و خدمات در اقتصاد کشور همواره افزایش یافته و رشد سکتور زراعتی با در نظر داشت شرایط آب و هوا در نوسان بوده است. بر خلاف سال ۱۳۸۷ که به علت میزان اندرک بارندگی و خشکسالی دوامدار حاصلات زراعتی کمتر از میزان تخمینی بود و رشد اقتصادی در کشور را به ۳,۴٪ درصد کاهش داده بود. به دلیل افزایش میزان بارندگی و حاصلات زراعتی در سال ۱۳۸۸ اقتصاد کشور حدود ۵۰٪ فیصد رشد یافت.

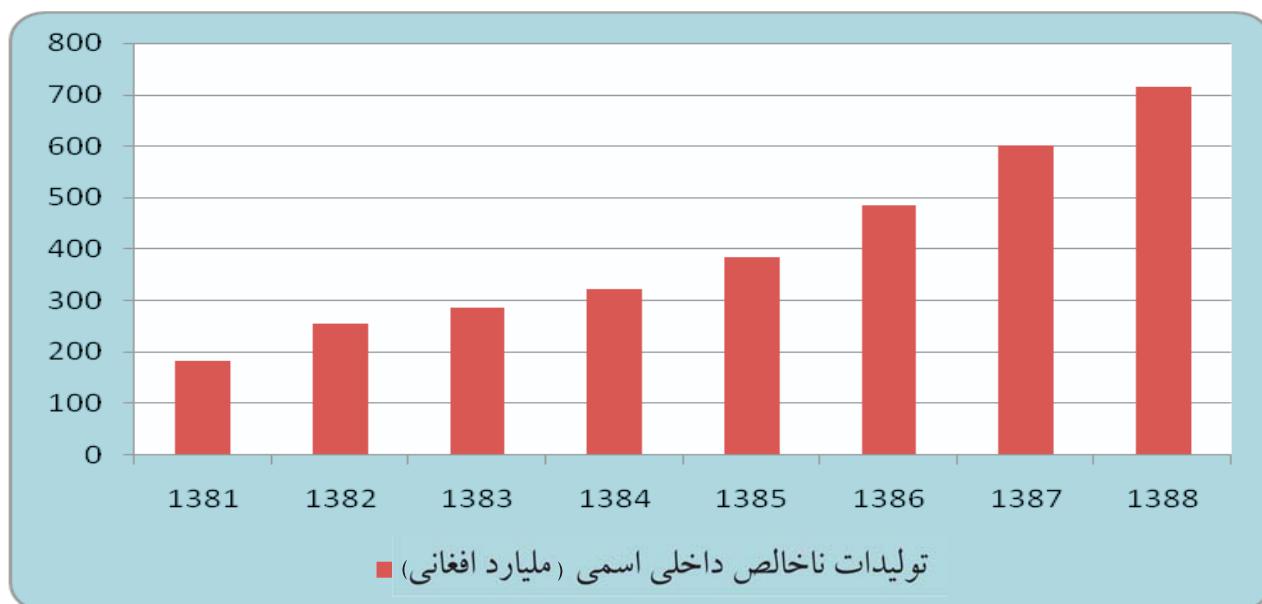
مهر پول احتیاطی

د افغانستان بانک سه ابزار برای کنترول پول احتیاطی در اختیار دارد.

۱- فروش اسعار خارجی، ۲- فروش اوراق بهادر، و ۳- میزان ذخایر اجباری.

این سه ابزار با درجات متفاوتی بالای میزان پول احتیاطی تاثیر میگذارد. تحولات فروش اسعار خارجی در پاراگراف فوق شرح داده شد. از این ابزار عمدتاً برای کنترول حجم پول در گردش استفاده می‌شود. اما زمانی که سیر رشد پول احتیاطی کنترول می‌شود لازم است مازاد نقدینگی سیستم بانکی نیز مهار شود. برای این منظور از اوراق بهادر استفاده می‌شود. اوراق بهادر، استناد کوتاه مدت سرمایوی است که بانکهای خصوصی ذخایر اضافی خویشرا نزد بانک مرکزی مرسیله آن سرمایه گذاری میکنند.

چون افزایش نقدینه گی در سکتور بانکی منجر به افزایش فعالیتهای اقتصادی و به تبع آن بالا رفتن نرخ تورم پولی میگردد، بناء دلیل عدمه معرفی این ابزار کنترول نقدینگی سکتور بانکی میباشد. آمار مربوط به میزان فروش و نرخ بهره اوراق بهادر در بخش عملیات بازار این گزارش درج شده است.

گراف ۴ رشد تولیدات ناخالص داخلی اسمی در طی هشت سال گذشته

۱۳۸۸ (تخمینی)	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	۱۳۸۳	۱۳۸۲	۱۳۸۱	
۲۲,۵	۳,۴	۱۱,۵	۸,۲	۱۶,۱	۹,۴	۱۵,۱	۲۸,۶	رشد واقعی تولیدات ناخالص داخلی
۷۱۴	۶۰۰	۴۸۵	۳۸۵	۲۲۲	۲۸۶	۲۵۵	۱۸۳	تولیدات ناخالص داخلی اسمی (میلیارد افغانی)
-۵,۱	۳,۲	۲۰,۷۳	۴,۷	۹,۵	۱۴,۹	۱۰,۱	۲۶,۶	نرخ تورم پولی (آخر سال)
۵۰۱	۴۲۹	۳۸۳	۳۳۵	۳۰۰	۲۵۳	۱۹۹	۱۸۲	عاید سرانه ملی (۱۵۰۰ امریکایی)

جدول ۱ شاخص های مهم سکتور حقيقة اقتصادی طی هشت سال گذشته

خشکسالی نیز مواجه گردیده بود.

- از جانب دیگر، در سال ۱۳۸۸ سکتور زراعت کشور رشد بی سابقه‌ای را تجربه کرد که نظر به ارقام دست داشته این سکتور بیش از ۵۰ فیصد در سال مزبور رشد داشت.

از آنجا که دیفلاسیون آثار منفی بر اقتصاد دارد، بانک مرکزی از آنجا که دیفلاسیون مناسبی را جهت خروج از وضعیت دیفلاسیون روی دست گرفت. یکی از ابزارهای اصلی این سیاست افزایش حجم نقدینگی و پول در گردش بود. بر اثر افزایش حجم نقدینگی و بهبود شرایط اقتصادی بین المللی نرخ انقباضی قیمت ها اندک اندک کاهش یافت. به طور مثال شاخص نرخ تورم کلی که در ابتدای سال ۹,۷-در صد بود در پایان سال به سطح ۱-در صد رسید. این بدان معنا است که در ماه حوت ۱۳۸۸ سبد اقلام مصرفی نظر به ماه حوت ۱۳۸۷ پنج فیصد ارزانتر تمام میشد. باید گفت که ۶۳ فیصد سبد اقلام مصرفی را مواد غذایی و ۳۷ فیصد آنرا سایر مواد مصرفی تشکیل میدهد، لذا تاثیر صعود قیم مواد غذایی در نرخ تورم پولی به مراتب بیشتر از سایر اجنباس میباشد. نرخ تورم اصلی در پایان سال ۱۳۸۸ روند مثبت به خود گرفت و به حدود ۳ درصد رسید.

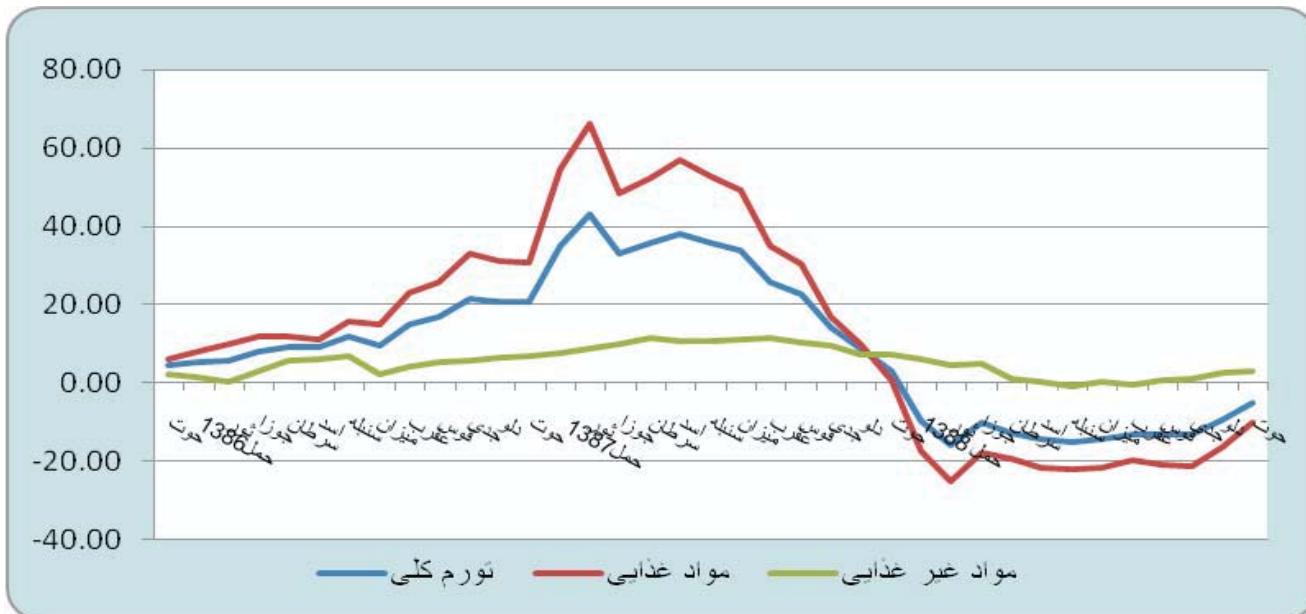
تورم پولی

در نتیجه سیاست‌های بانک مرکزی در جهت مهار تورم در سال مورد مطالعه و کاهش تقاضا بر اثر رکود اقتصاد بین المللی و در عین زمان پایین آمدن نرخ مواد بویژه مواد سوختی، شاخص تورم پس از صعود ۴۳,۲ فیصد در ماه ثور ۱۳۸۷ از نیمه‌های این سال به تدریج سیر نزولی به خود گرفت. با این حال سیر نزولی نرخ تورم وضعیت دیفلاسیون را رقم زد.

دو عامل زیر را می‌توان دلیل اصلی منفی شدن نرخ تورم در سال ۱۳۸۸ قلمداد کرد:

- طی سال ۱۳۸۷ نرخهای مواد غذایی و سوختی در مارکیت‌های بین المللی افزایش قابل ملاحظه‌ای داشت که این امر باعث بالا رفتن نرخ تورم در تمامی کشورها بشمول افغانستان گردید. چنانچه نرخ تورم عمومی در ماه ثور ۱۳۸۷ حدود ۴۳ فیصد محاسبه گردیده بود. ولی با آغاز بحران مالی بین المللی که متعاقباً منجر به رکود اقتصادی جهانی شد، نرخ مواد غذایی و سوختی افت فاحش داشت که در نتیجه منحنی تورم پولی سیر نزولی اش را آغاز کرد و این سقوط تا اواسط سال ۱۳۸۸ ادامه پیدا کرد. باید علاوه کرد که افغانستان در سال ۱۳۸۷ با مشکل

گراف ذیل نرخ تورم پولی را با تفکیک عمومی، غذایی و غیر غذایی طی سالهای گذشته در افغانستان ارائه میدارد:

گراف ۵-سیر تورم در سال ۱۳۸۸

نرخ مبادله افغانی

د افغانستان بانک عملاً نرخ مبادله افغانی را هدف قرار نمیدهد ولی بدون شک متوجه تاثیرات ناگوار نوسانات حاد نرخ مبادله بر شاخصهای اقتصادی میباشد. بناءً در صورتیکه عوامل مکانیسم بازار بتواند تعادل بازار ارز را حفظ کند مداخله بانک مرکزی نه تنها پر هزینه و هنگفت خواهد بود بلکه باعث آشفتگی بیشتر اقتصاد خواهد شد.

هدف اولی فروش هفته وار اسعار خارجی، چنانچه قبلً یاد آوری گردید، کنترول نقدینه گی (سیالیت) در اقتصاد میباشد تا به تبع آن نرخ تورم پولی در کشور در حد مطلوب نگهداری شود. ولی شکی نیست که فروش اسعار خارجی تاثیراتی بالای نرخ مبادله افغانی دارد ولی این تنها یکی از عوامل متعدد تعیین نرخ مبادله افغانی محسوب میگردد.

نرخ مبادله افغانی که در ماه حمل ۱۳۸۸ حدود ۵۱,۷۶ افغانی در برابر یک دالر امریکایی بود، در آخر سال مذبور به ۴۸,۴۸ افغانی رسید و این بدان معنا است که طی این مدت ارزش افغانی در برابر اسعار خارجی $6,3$ فیصد افزایش یافت. گراف ذیل نرخ مبادله افغانی را طی سال ۱۳۸۸ نشان میدهد:

چنانچه در گراف فوق به مشاهده میرسد، نرخ تورم پولی غیر غذایی (منحنی سبز) تقریباً همواره بالاتر از خط صفر قرار داشته است. اگرچه نرخ تورم عمومی نیز از اهمیت خاصی برخوردار است، ولی طراحان سیاستهای پولی نرخ تورم اصلی و یا هسته را مد نظر قرار میدهند. این بدان جهت است که نرخ تورم عمومی شامل تمامی اقلام سبد مصرفی میباشد، لذا دارای نوسانات بیشتر است. حالانکه طراحان سیاستهای پولی متوجه نرخ تورم ناشی از فعالیتهای اقتصادی در کشور میباشند و بدین منظور با استفاده از روش‌های مختلف میکوشند تا نرخ تورم اصلی را محاسبه کنند. برعلاوه تورم پولی غیر غذایی که بیانگر تورم ناشی از فعالیتهای اقتصادی میباشد، بانک مرکزی افغانستان با استفاده از دو روش دیگر نرخ تورم اصلی یا هسته را محاسبه میکند. هدف اصلی این روشها حذف اقلام دارای نوسانات حاد از نرخ تورم پولی میباشد. لازم به تذکر است که هدف بانک مرکزی در میان مدت حفظ نرخ تورم پولی بین 3 الی 5 فیصد است که با شرایط اقتصادی افغانستان سازگار میباشد.

گراف ۶ سیر نرخ مبادله افغانی به دالر در سال ۱۳۸۸

بنظر میرسید، ولی دوام این روند در نیمه دوم سال ۱۳۸۸ نگران کننده بود. این امر شرایط را برای تعقیب سیاست پولی نسبتاً انساطی فراهم کرد که در نتیجه بانک مرکزی سقف پول در جریان را برای سال ۱۳۸۸ در تفاهم با صندوق بین المللی پول از ۱۶ فیصد به ۲۲ فیصد افزایش داد. چنانچه بعداً اشاره خواهیم کرد، بنابر عواید،

مل متعدد دیگری کنترول رشد پول در جریان تحت سقف ۲۲ فیصد نیز ممکن نبود و بانک مرکزی تلاش ورزید تا صندوق بین المللی پول این سقف را به ۲۹ فیصد افزایش دهد.

دوم: اجرای سیاست پولی مستلزم پیش بینی دقیق از تحولات در سایر شاخصهای اقتصادی میباشد که البته تحولات در سیاست مالی (مصارف بودجوى و عواید دولتى) نقش مهمی در زمینه ایفا میکند. اگر چه طی سالهای گذشته هماهنگی لازم میان مراجع تطبیق کننده سیاستهای پولی و مالی (بانک مرکزی و وزارت مالیه) وجود داشته است، ولی بنابر عوامل مختلف پیش بینی دقیق مصارف حکومت افغانستان بطور ماهوار با دشواریهای زیادی همراه بوده است. دلایل عدمه این دشواری عبارتند از: ۱- عدم تصویب موقع بودجه از سوی پارلمان، ۲- سکتگی، بوروکراسی و فقدان ظرفیت لازم در اجرای مصارف بودجوى از سوی نهادهای حکومتی، و ۳- اتكای مصارف بودجوى به کمکهای خارجی.

عوامل عمدۀ افزایش ارزش افغانی در برابر اسعار را میتوان طور ذیل خلاصه کرد:

- ۱- سرازیری اسعار غرض تمویل مصارف فزاینده نیروهای ائتلاف بین المللی
- ۲- تمویل بودجه حکومت افغانستان از مساعدتهای بین المللی
- ۳- افزایش اعتماد مردم به واحد پولی کشور که منجر به استفاده بیشتر از افغانی غرض پرداخت و ذخیره ارزی گردیده است. اگر چه استفاده از اسعار پر هزینه است، ولی با در نظر داشت اعتماد اندک مردم بالای افغانی منحیت ذخیره ارزی، مردم آماده بودند تا این مصارف را مقبول شوند. این عدم اعتماد به نا آرامیهای دوران جنگ بر میگردد که بنابر نرخ تورم پولی، افغانی هر روز ارزش خود را از دست میداد.

چالش‌های عمدۀ پیش روی بانک مرکزی در اجرای سیاست پولی

بدون تردید اجرای سیاست پولی در هر کشور با چالش‌های زیادی روبرو است. افغانستان نیز از این قاعده مستثنی نیست. در اینجا به دو مورد از مشکلات فراروی سیاست پولی اشاره می شود.

نخست: نرخ تورم پولی (عمومی) در جریان سال مذبور همواره منفی بود. اگر چه در ابتدای سال ۱۳۸۸ نرخ تورم پولی بنابر افت فاحش قیمت‌های بین المللی در نتیجه رکود اقتصادی جهانی و رشد بی سابقه سکتور زراعت در کشور (حدود ۵۰ فیصد)، عادی

سیمای کنونی نظام بانکی افغانستان

ارتقای رتبه افغانستان در رده بندی جهانی دسترسی به اعتبار

گسترش نظام بانکی زمینه ایجاد اشتغال

دارایی های سیستم بانکی

سرمایه

قرضه سیستم بانکی

سپرده ها (امانتات)

فایده و نفع نظام بانکی

توسعه

و

گسترش

نظام مالی

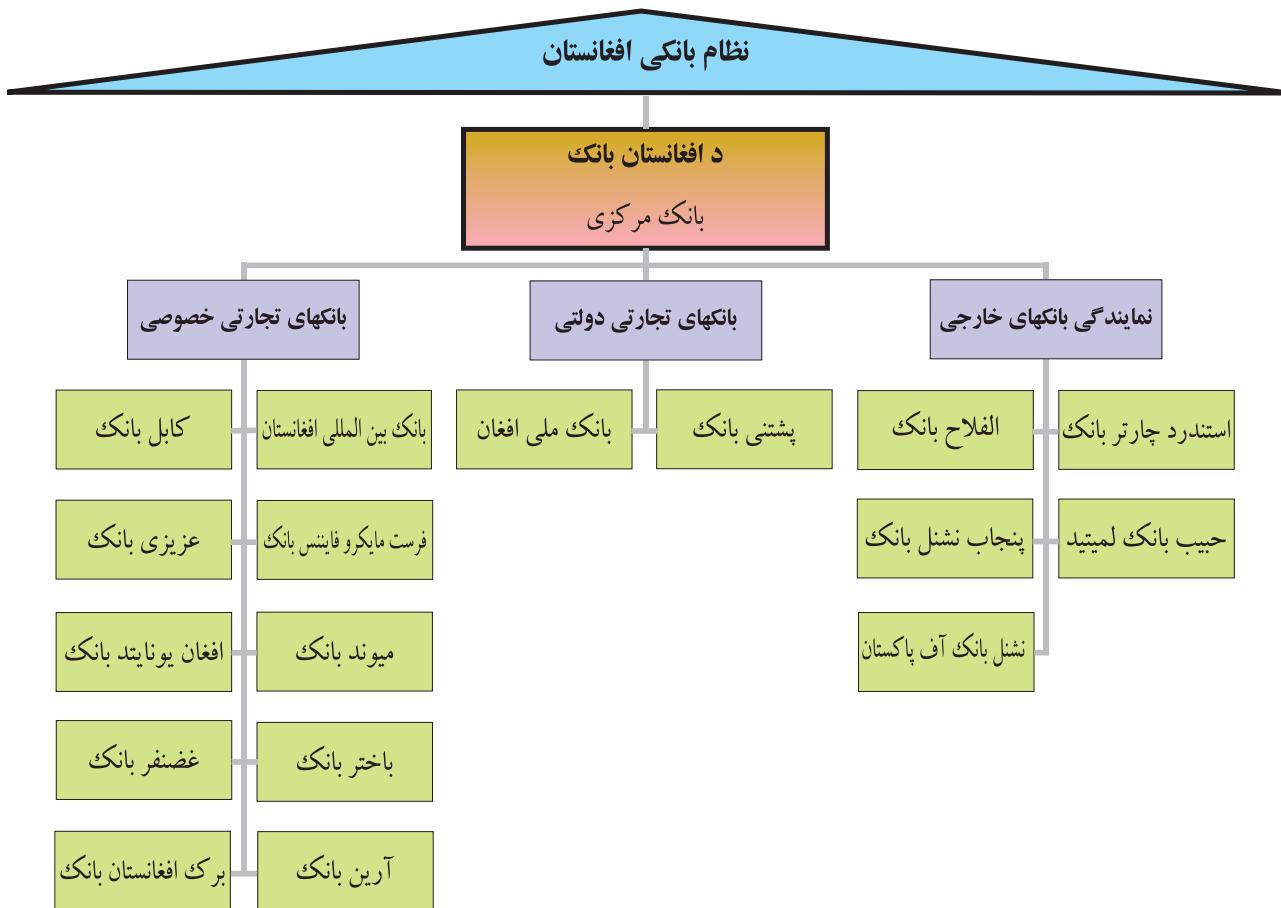
توسعه و گسترش نظام مالی

در عین زمان بانک مرکزی اقدامات جدی و گسترده‌ای را در جهت تقویت و توامندسازی نظام بانکی انجام داده است. ره آورد تلاش‌ها و حاصل اقدامات بانک مرکزی در زمینه اجرای وظایف نظارتی این بانک در قالب گزارش وضعیت و عملکرد نظام بانکی ذیلاً ارائه می‌گردد:

سیمای کنونی نظام بانکی افغانستان

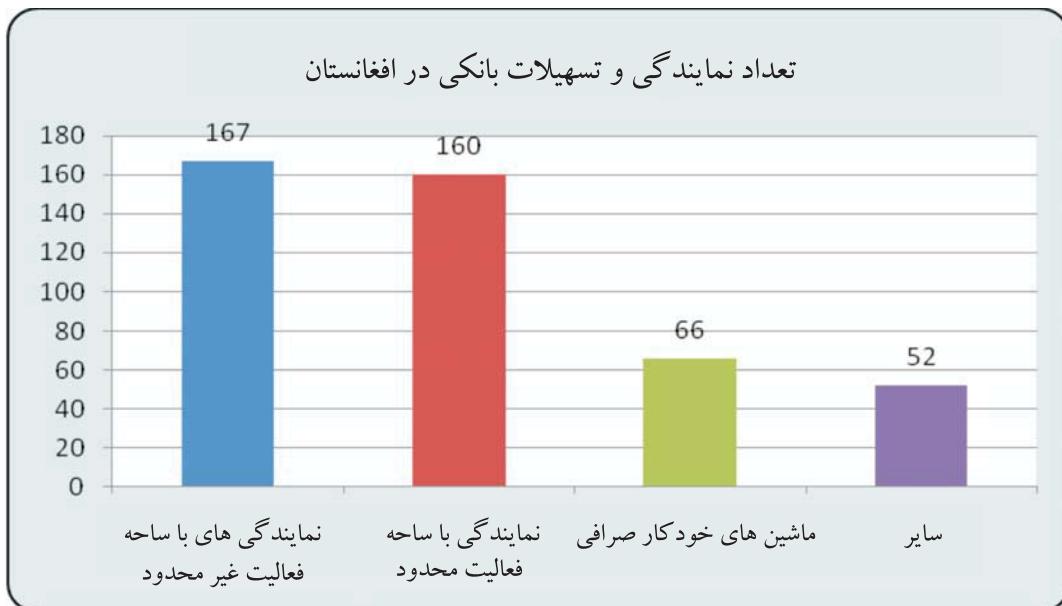
هفده مؤسسه بانکی (دو بانک دولتی، ۱۰ بانک خصوصی و ۵ نمایندگی بانک‌های خارجی) خانواده نظام بانکی افغانستان را تشکیل می‌دهد.

با در نظر داشت جایگاه و اهمیت سیستم مالی در عرصه رشد اقتصادی کشور و تاکید استراتئی ملی انکشاف افغانستان بر تقویت و توسعه سیستم مالی به عنوان یکی از اولویتهای کاری حکومت افغانستان، بانک مرکزی به عنوان نهاد متولی و مسئول نظارت بر فعالیت و تقویت سیستم مالی گامهای بلند و موثری را در جهت تقویت و توسعه نظام مالی کشور برداشته است. فراهم سازی زیربنای قانونی نظام مالی کشور در قالب تصویب قوانین رهن اموال منقول و غیرمنقول در معاملات بانکی و قانون اسناد قابل معامله از پارلمان و ارائه قانون شرکت بیمه سپرده‌های افغان به پارلمان نمونه‌های روشن از این گامهای است.

گراف ۷ تصویر ساختار نظام بانکی افغانستان در پایان سال ۱۳۸۸

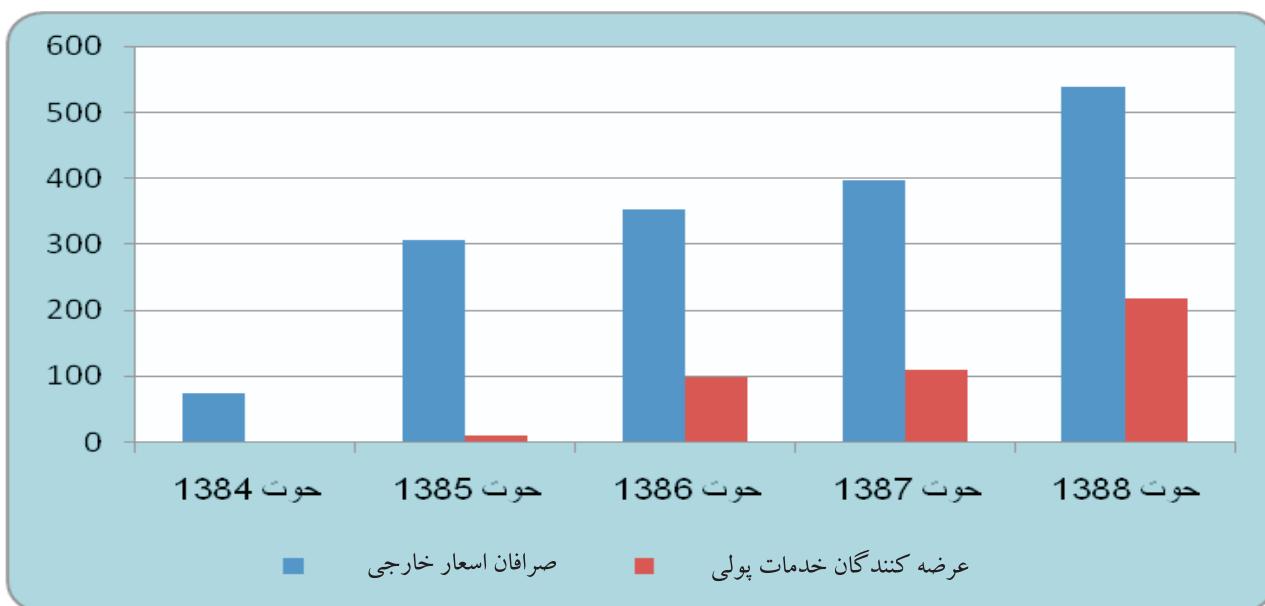
فعالیت نظام بانکی کشور به طور مستمر از سوی بانک مرکزی نظارت و ارزیابی می‌گردد. در پایان سال ۱۳۸۸ مجموعاً در ۳۴ ولایت کشور به شمول شهر کابل ۴۴۵ واحد تسهیلات بانکی موجود بود. گراف ۸ تعداد نمایندگی‌ها و سایر تسهیلات بانکی موجود در کشور را به نمایش می‌گذارد.

گراف ۸-تسهیلات بانکی در پایان سال ۱۳۸۸

علاوه‌تاً ۳۱۵ نمایندگی عرضه کنندگان خدمات پولی در ولایات کشور نیز حضور دارند. گراف زیر رشد تجمعی عرضه کنندگان خدمات پولی و صرافان اسعار خارجی را ازحمل ۱۳۸۵ تا حمل ۱۳۸۹ نشان میدهد.

ضمناً تا پایان سال ۱۳۸۸ بانک مرکزی به ۲۱۹ عرضه کننده خدمات پولی و ۵۳۸ صراف اسعار خارجی جواز فعالیت اعطای کرده است. تعداد صرافی‌های فعال در ولایات کشور به ۲۹۵ و در کابل به ۲۴۳ عدد می‌رسید. باید گفت که از مجموع ۲۱۹ عرضه کننده خدمات پولی، ۱۶۹ آن در کابل فعالیت دارند و

گراف ۹-رشد کمی تعداد صرافان و عرضه کنندگان خدمات پولی

افغانستان در رتبه بندی شرایط کسب اعتبار ارتقای بی سابقه ای را شاهد بوده است. با توجه به گسترش نظام مالی و بانکی و فراهم شدن تسهیلات و امکانات بیشتر جهت دسترسی مردم به اعتبار، افغانستان با چند رتبه پیشرفت هم اکنون در جایگاه ۱۲۷ قرار دارد. (جدول ۲).

ارتقای رتبه افغانستان در رده بندی جهانی دسترسی به اعتبار

سال ۱۳۸۸ سال دستاوردهای بزرگ برای نظام مالی کشور بود. در این سال افغانستان از نظر دسترسی به خدمات رشد بسیار چشمگیری را تجربه کرد. بر اساس رتبه بندی بانک جهانی،

شاخص دسترسی به اعتبار مالی	سال ۱۳۸۷	سال ۱۳۸۸
رتبه افغانستان	۱۸۰	۱۲۷
سال	۱۳۸۷	۱۳۸۸

جدول ۲ - مقایسه جایگاه افغانستان در رتبه بندی جهانی دسترسی به اعتبار- منبع بانک جهانی

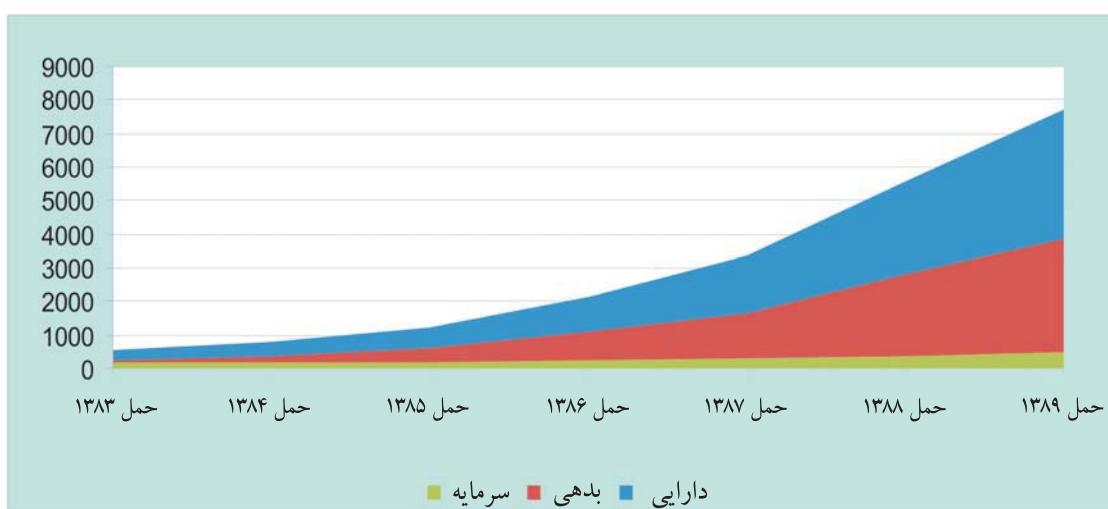
بانکی به ۱۸۱,۰۹ میلیارد افغانی معادل ۳,۸۵ میلیارد دالر بالغ گردید که در مقایسه با آخر سال ۱۳۸۷، ۲۴,۶۵ فیصد افزایش را نشان میدهد. میزان دارایی نظام بانکی افغانستان در پایان سال ۱۳۸۷ هجری خورشیدی ۱۴۵,۲۸ میلیارد افغانی معادل ۲,۸۵ میلیارد دالر امریکایی بود. طی این دوره گروپ بانکهای خصوصی با ۲۹,۴۸ فیصد رشد در مجموع دارایی ها، بلندترین میزان رشد را در مقایسه با پایان سال ۱۳۸۷ داشته است. مجموع دارایی های بانکهای دولتی در مقایسه با سبtle ۱۳۸۷، ۳۶ فیصد رشد نموده است. دارایی های شعبات بانکهای خارجی در مقایسه با سال قبل ۱۱,۴۴ فیصد رشد داشته است (گراف زیر).

گسترش نظام بانکی ایجاد اشتغال

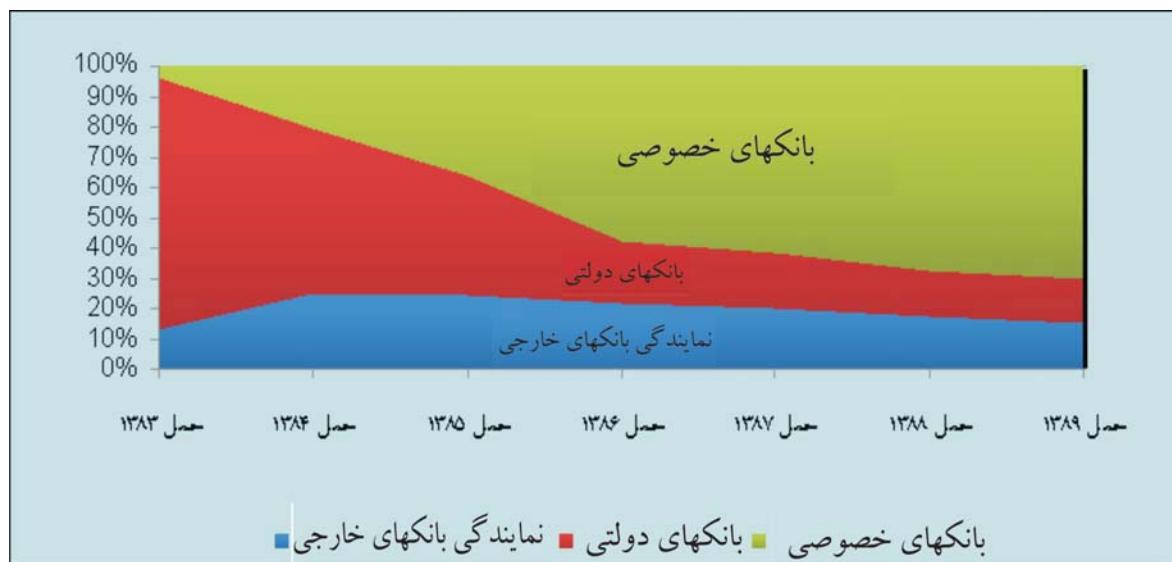
با گسترش روز افزون نظام بانکی افغانستان هزاران شغل مرتبط با نظام بانکی ایجاد شده است. تعداد کارمندان داخلی سکتور بانکی ۸۳۷۱ تن و تعداد کارمندان خارجی ۱۶۹ تن میباشند و سکتور بانکی توانسته است هزاران شغل دیگر را بصورت غیر مستقیم بیافرینند. افزون بر آن بیش از ۵۸,۱۱۰ هزار شخص حکمی و حقیقی از سیستم بانکی قرضه دریافت کرده اند و در حدود ۱,۲۸۵,۵۵۳ حسابات پس انداز جاری و امانات میعادی در بانکهای تجاری افتتاح گردیده است.

دارایی های سیستم بانکی

بر اساس آمارها، در پایان سال ۱۳۸۸، مجموع دارایی های سیستم

گراف ۱۰- رشد میزان دارایی، بدھی و سرمایه نظام بانکی افغانستان

گراف ۱۱- مقایسه رشد دارایی بانکهای خصوصی، دولتی و خارجی

جدول ۱۱- دارایی های نظام بانکی به تفکیک بانکها در پایان سال ۱۳۸۸

نام بانک	میزان دارایی به میلیون افغانی	سهم هر بانک از مجموع دارایی ها
کابل بانک	62,435	34.48%
بانک بین المللی افغانستان	21,165	11.69%
عزیزی بانک	19,201	10.60%
بانک ملی افغان	13,978	7.78%
پشتی بانک	12,262	6.77%
الفلاح بانک	10,219	5.64%
ستندرد چارتر	9,389	5.18%
افغان یونایتد بانک	8,831	4.88%
فرست مایکرو فاینس بانک	6,415	3.54%
حیب بانک لمتید	4,025	2.24%
میوند بانک	3,228	1.78%
نشل بانک آف پاکستان	3,060	1.69%
غضنفر بانک	2,087	1.15%
باختر بانک	1,578	0.87%
آرین بانک	1,372	0.76%
برک افغانستان بانک	963	0.53%
پنجاب نشل بانک	877	0.48%
مجموع دارایی	181,085	100.00%

سهم بانکها از مجموع دارایی های نظام بانکی

گراف ۱۲-توزیع دارایی های نظام بانکی به تفکیک بانکها

فیصد را از ماه حوت سال قبل نشان میدهد. از جمله این قروض، قروض افغانی سیستم بانکی بالغ بر ۱۷,۲۲ میلیارد افغانی معادل ۳۶۸ میلیون دالر یا ۲۶,۰۱ درصد مجموع قروض یا ۹,۵۵ فیصد مجموع دارایی ها را تشکیل داده و افزایش ۲۲,۷۶ فیصد را از ماه حوت ۱۳۸۷ نشان میدهد. قروض دالری ۴۹,۱۷ میلیارد افغانی معادل ۱,۰۵ میلیارد دالر یا ۷۳ درصد مجموع قروض یا ۲۷,۱۵ درصد مجموع دارایی ها را در بر می گیرد و افزایش ۲۹,۶۲ درصد از ماه حوت سال ۱۳۸۷ نشان میدهد. سهم بانک های خصوصی از مجموع این قروض ۸۳,۲۸ درصد، سهم بانکهای دولتی ۱۲,۶۸ درصد سهم نمایندگی بانکهای خارجی ۴,۰۴ درصد بوده است. براساس آمارهای پایان سال ۱۳۸۸ قروض در سکتور های اعتبارات خرد و تشبثات خرد و متوسط (SME) به ۱۰,۳۱ میلیارد افغانی می رسد که از این رقم ۸,۴۳ میلیارد در سکتور تشبثات خرد و متوسط (SME) و ۱,۸۹ درصد در قالب اعتبارات خرد قرار می گیرد.

سرمایه

سیستم بانکی کشور دارای سرمایه کافی میباشد. سرمایه مجموعی سکتور بانکی در پایان سال ۱۳۸۸ ۲۲,۵ میلیارد افغانی (معادل ۴۸۰ میلیون دالر) گزارش شده است. این رقم حاکی از رشد ۱۸,۰۳ فیصد در مقایسه با سال قبل می باشد. رشد سرمایه بانکهای خصوصی ۲۸,۵۲ فیصد و رشد بانکهای دولتی ۶,۸۴ فیصد بوده است. سرمایه مقرراتی اکثر بانکها از حد اقل تعیین شده بانک مرکزی (۱۲ فیصد مجموع دارایی ها) بیشتر است.

قروض سیستم بانکی

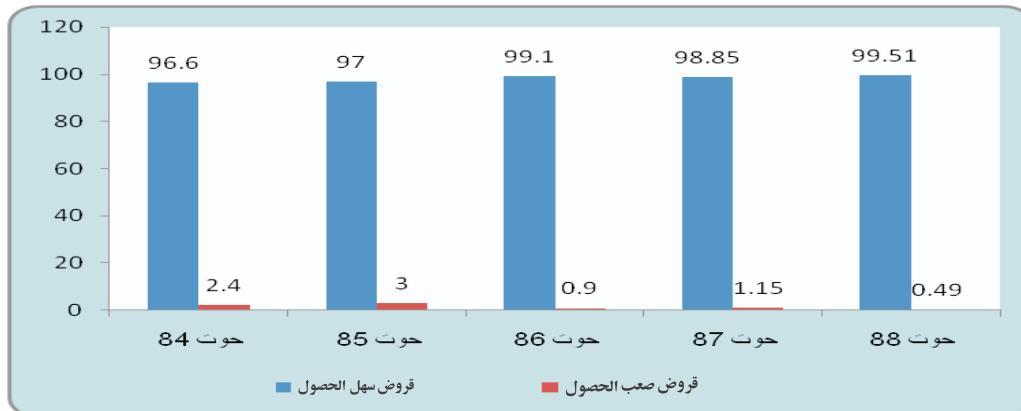
در حدود ۳۶,۷۲ فیصد از مجموع دارایی های سیستم بانکی را قروض بانکی تشکیل می دهد. براساس آمار پایان سال ۱۳۸۸ مجموع قروض سکتور بانکی بالغ بر ۶۶,۴۹ میلیارد افغانی (حدود ۱,۴۲ میلیارد دالرامیریکایی) می باشد که افزایش ۲۷,۵۱

توزیع قروض به تفکیک نوع بانک در سال ۱۳۸۸

گراف ۱۳-توزیع قروض

نسبت قروض صعب الحصول در سال ۱۳۸۸ در مقایسه با سال قبل ۲۷۵ میلیون افغانی کاهش داشته است. بر اساس آمار ماه حوت ۱۳۸۸ قروض صعب الحصول ۳۲۴ میلیون افغانی معادل ۶,۸۹۰ درصد قروض ناخالص را تشکیل میدهد.

گراف ۱۴- افت نسبت قروض صعب به سهل الحصول

فرضی که در دسته‌بندی پایین تر از معیار، مشکوک و خساره قرار می‌گیرد ۴۱۷ میلیون افغانی (۱۰,۰۲ میلیون دالر) میگردد که ۳,۴۹ فیصد قروض ناخالص را تشکیل میدهد. این رقم در سال گذشته به ۱,۸۲ میلیارد افغانی بالغ می‌گردید. کنگوری قروض تحت نظرات که بلند ترین درصد را در بین قروض طبقه بندی شده تشکیل میدهد از ۱۰,۴۶ درصد در سال قبل به ۳,۲۸ درصد در این دوره کاهش یافته است.

تعادل در توزیع قرضه ها میان سکتورها و لایات مختلف می‌تواند از تمرکز خطرات در یک یا چند سکتور یا یک ولایت جلوگیری کند. در عین حال این تعادل می‌تواند کمک به سزاگی در رشد متوازن سکتورهای اقتصادی داشته باشد. جداول ۴ و ۵ توزیع قروض بر حسب سکتور و لایات را نشان میدهد.

توزیع قروض بانکی میان سکتورهای مختلف در سال ۱۳۸۸

۱۹,۹۲%	قرض رهنی و تعمیراتی
	سایر قروض تجاری
۱,۰۰%	
۱,۲۲%	تولیدات
۳۲,۲۹%	تجارت
۱,۰۴%	محابرات
۴,۸۴%	خدمات
۲,۴۷%	تسهیلات
۲۵,۰۰%	سایر قروض تجاری
۰,۸۸%	قرض زراعی
۱,۳۳%	قرض مصرفی
۷,۳۰%	قرض رهنی مسکونی به اشخاص افرادی
۳,۶۹%	سایر قروض بجزء از فوق
۱۰۰,۰۰%	مجموعه

جدول ۴

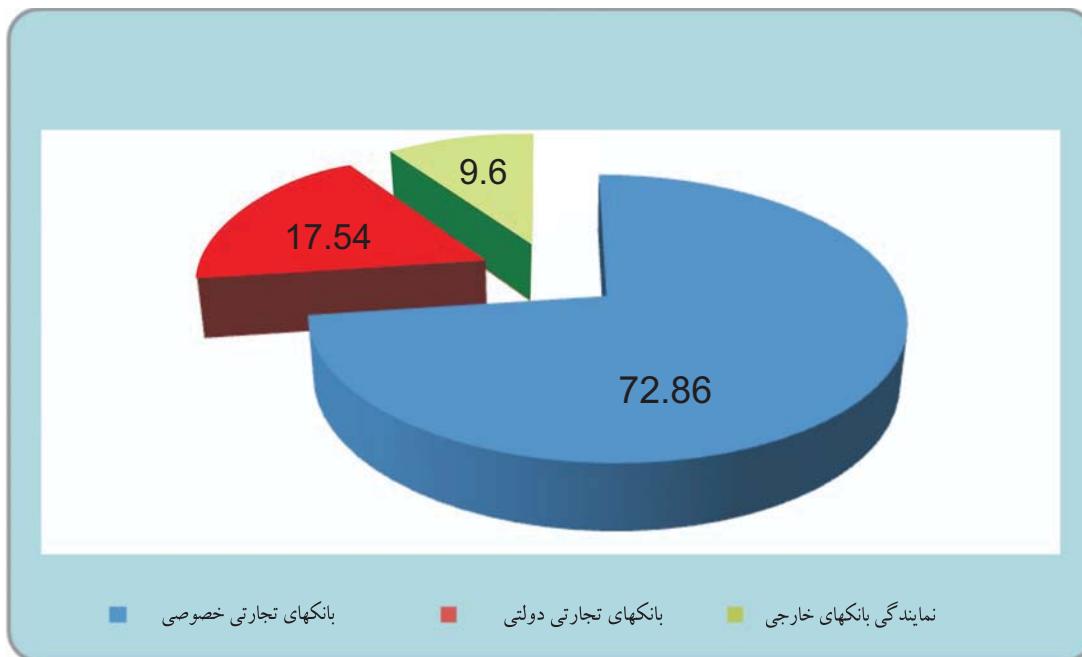
شماره	زابل	و لا ي ت	مبلغ قرضه (به میلیون افغانی)	از قرار فيصدی مجموعه قروض
۱	کابل		۵۲,۹۶۸	%۸۸,۳۳
۲	بدخشنان		۱۳۲	%۰,۲۱
۳	بادغیس		.	%۰,۰۰
۴	بغلان		۱۷۶	%۰,۳۹
۵	بلخ		۲,۱۷۶	%۴,۹۸
۶	بامیان		۱۴۰	%۰,۲۳
۷	دایکندي		..	%۰,۰۰
۸	فراه		.	%۰,۰۰
۹	فاریاب		۶۶	%۰,۰۹
۱۰	غزنی		۴۳	%۰,۰۰
۱۱	غور		.	%۰,۰۰
۱۲	هلمند		.	%۰,۰۰
۱۳	هرات		۱,۷۱۹	%۳,۰۵
۱۴	جوزجان		۹۳	%۰,۱۲
۱۵	کندھار		۲۹۸	%۰,۴۴
۱۶	کاپسا		.	%۰,۰۰
۱۷	خوست		۴۴	%۰,۰۷
۱۸	کندر		.	%۰,۰۰
۱۹	کندز		۵۳۰	%۰,۷۸
۲۰	لغمان		۱۲۵	%۰,۰۸
۲۱	لوگر		.	%۰,۰۰
۲۲	ننگرهار		۷۶۲	%۰,۸۷
۲۳	نیمروز		.	%۰,۰۰
۲۴	نورستان		.	%۰,۰۰
۲۵	ارزگان		.	%۰,۰۰
۲۶	پکتیا		.	%۰,۰۰
۲۷	پکتیکا		.	%۰,۰۰
۲۸	پنجشیر		۱۱	%۰,۰۰
۲۹	پروان		۱۴۳	%۰,۲۲
۳۰	سمنگان		۲۴	%۰,۰۴
۳۱	سرپل		۲۶	%۰,۰۴
۳۲	تخار		۴۷	%۰,۰۷
۳۳	وردک		.	%۰,۰۰
۳۴	زابل		.	%۰,۰۰

۳۰,۶۷ فیصد مجموع امانات را احتوا نموده و بالغ بر ۴۸,۶۲ میلیارد افغانی (۱,۰۴ میلیارد دالر) می‌گردد. امانات دالری ۶۰,۰۶ فیصد مجموع امانات را تشکیل می‌دهد و بالغ بر ۹۵,۲۱ میلیارد افغانی (۲,۰۳ میلیارد دالر) می‌گردد.

گراف زیر سهم هریک از بانکهای خصوصی، دولتی و نمایندگی خارجی را از مجموع سپردها نظام بانکی کشور نشان میدهد

سپرده‌ها (امانات)
سپرده‌های سیستم بانکی در سال ۱۳۸۸ رشد چشمگیری را ثبت کرد. در این سال سپرده‌ها ۲۷,۳۳ فیصد رشد داشته است. در پایان سال ۱۳۸۸ مقدار سپرده‌ها ۱۴۹,۸۷ میلیارد افغانی (معادل ۳,۱۹ میلیارد دالر) گزارش شده است. این رقم ۹۴,۵۳ درصد کل بدھی نظام بانکی کشور را تشکیل می‌دهد.

مقدار سپردها به پول افغانی بارشد ۴۸,۳۳ فیصد در سال ۱۳۸۸؛

گراف ۱۵- توزیع سپردها

فایده و نفع نظام بانکی

فایده مجموعی سیستم بانکی از قرار آمار پایان سال ۱۳۸۸، ۲۱۱۲ میلیون افغانی (۴۴,۹۵ میلیون دالر) گزارش شده است. تناسب برگشت بر دارایی (ROA) آن ۱,۴۲ درصد بوده است که در مقایسه با دوره مشابه قبلی به ۰,۲۷ درصد درین دوره کاهش نموده است. به صورت مجموعی هفت بانک به اندازه ۳۹۴ میلیون افغانی ضرر را در طی سال ۱۳۸۸ متقبل گردیده اند.

کار کردهای

عملیات

بازار

ذخایر ارزی د افغانستان بانک

خرید اوراق بهادر

تسهیلات کوتاه مدت اعتباری و سپرده گزاری

نفع بانک مرکزی از رهگذر سرمایه گذاری ذخایر خارجی

کار کردهای عملیات بازار

۵۰ فیصد به ۳,۶۳۷ مiliارد دالر امریکائی رسید. با تداوم روند رو به رشد افزایش ذخایر ارزی د افغانستان بانک در طی سال ۱۳۸۸ این مبلغ به ۴,۲۱۸ مiliارد دالر امریکائی افزایش یافته است. با در نظرداشت ارقام فوق ذخایر ارزی افغانستان در طی سال ۱۳۸۸ به ۵۸۱ میلیون دالر امریکائی افزایش یافته است.

واقعیت این است که میزان افزایش ذخایر بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸ مبلغ ۲,۶۴۱ مiliارد دالر امریکائی بوده است، اما به دلیل اینکه بانک مرکزی جهت تطبیق پالیسی های پولی و ثبات پول افغانی مبلغ ۲,۰۵۹ مiliارد دالر امریکائی را در طی سال ۱۳۸۸ حراج کرده است، از اینرو خالص افزایش ذخایر ارزی ۵۸۱ میلیون دالر امریکائی در گزارش بانک مرکزی انکاس یافته است.

د افغانستان بانک پس از آنکه سیاست پولی دقیق، مناسب و سازگاری را پس از طی مراحل دقیق مطالعه و تحلیل شرایط اقتصادی کشور و منطقه و جهان تدوین و طراحی و اتخاذ کرد آن را به پایه اجرا و تطبیق می گذارد. کار مطالعه، طراحی و تدوین سیاست پولی در مدیریت عمومی سیاست پولی بانک مرکزی انجام می شود. کار تطبیق و اجرای سیاست پول به عهده مدیریت عمومی عملیات بازار د افغانستان بانک است. عملیات بازار بازوی اجرایی سیاست پولی است. در این فصل شرح مهمترین دستاوردهای بانک مرکزی در عرصه عملیات بازار ارائه می شود.

ذخایر ارزی د افغانستان بانک

در سال ۱۳۸۵ مجموع ذخایر ارزی د افغانستان بانک ۲,۲ مiliارد دالر بود که این رقم بتاریخ ۳۰ حوت سال ۱۳۸۷ با رشد بیش از

گراف ۱۶- رشد ذخایر ناخالص خارجی

گردیده است. قابل یاد آوری است که با در نظر داشت موجودیت نقدینه گی در سیستم بانکی، طی سال ۱۳۸۸ نرخ تکتانه اوراق بهادر سیر نزولی خود را پیموده است. بگونه مثال نرخ تکتانه اوراق بهادر ۲۸ روزه در اوایل سال ۱۳۸۸ بیش از ۹ فیصد بود که در پایان سال به ۳,۹ فیصد کاهش یافت.

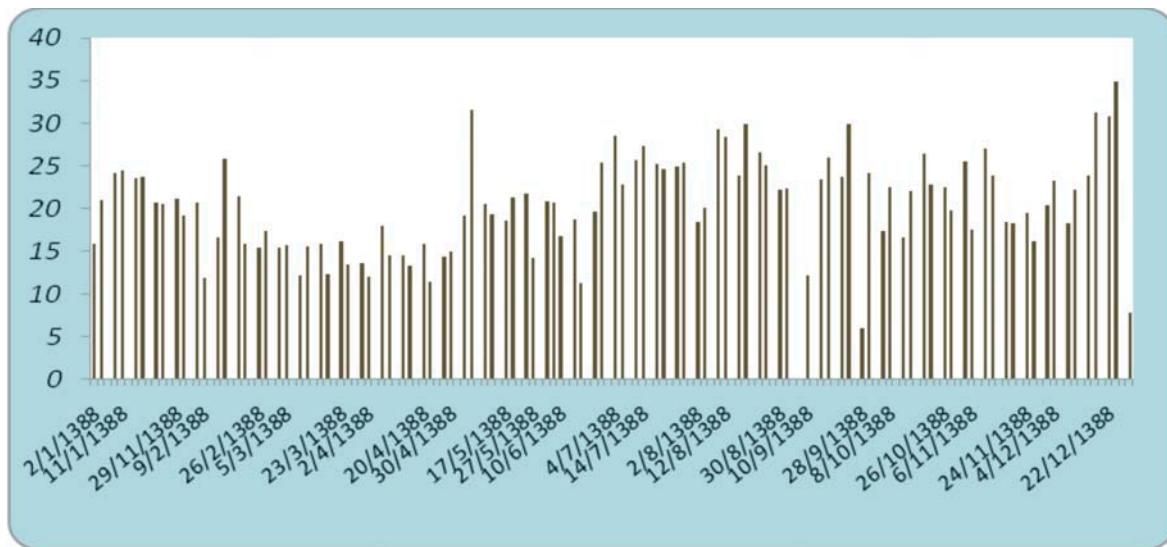
فروش اسعار خارجی

مؤثرترین ابزار سیاست پولی جهت کنترول پول در جریان فروش اسعار خارجی است. بدین منظور بانک مرکزی در طی سال ۱۳۸۸ مجموعاً مبلغ ۲,۰۵۹,۹۵۰,۰۰۰ دالر امریکایی به فروش رسانده است.

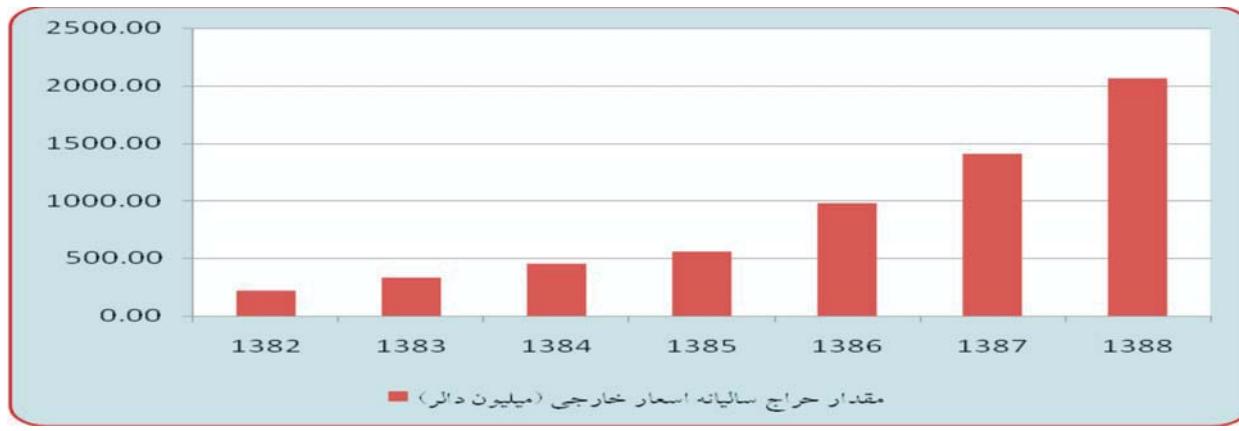
گراف ذیل فروش اسعار خارجی را طی سال ۱۳۸۸ و گراف زیر نمودار مقایسه ای فروش اسعار خارجی را در سال ۱۳۸۸ نشان می دهد.

فروش اوراق بهادر
از آغاز سال ۱۳۸۸ الی تاریخ ۲۹/۱۲/۱۳۸۸ هفته یک مرتبه لیلام اوراق بهادر صورت گرفته است. این اوراق بهادر با سررسیدهای ۲۸ روزه و ۱۸۲ روزه لیلام گردیده است. در طی سال ۱۳۸۸ اوراق ۲۸ روزه جمعاً مبلغ ۳۳,۳۴۷,۳۳۶,۰۰۰ افغانی و ۱۸۲ روزه مجموعاً مبلغ ۱۷,۸۰۳,۰۰۰,۰۰۰ افغانی حراج گردیده و تکتانه ای که بابت لیلام هر دو نوع کاپیتال نوت به بانکها برنده توسط عملیات بازار پرداخت شده به ۱,۲۵,۶۳۵,۳۴۴ افغانی میرسد.

بانک مرکزی توانسته است با اتخاذ تدابیر لازم، میزان سرمایه گذاری بانکهای تجاری در اوراق بهادر را به حدود ۱۱ میلیارد افغانی افزایش دهد که آخرین نرخ تکتانه سررسیدهای ۲۸ روزه ۳,۹۰ فیصد و سررسیدهای ۱۸۲ روزه ۵,۶۷ فیصد محاسبه

گراف ۱۷- فروش هفته وار اسعار خارجی (میلیون دالر)

گراف ۱۸- مقایسه سالیانه لیلام دالر

نفع بانک مرکزی از رهگذر سرمایه گذاری ذخایر خارجی

بانک مرکزی از اول سال ۱۳۸۸ الی تاریخ ۲۹ حوت ۱۳۸۸ مبلغ ۱۷,۶۷۷,۷۴۰,۹۴ (هفده ملیون و ششصد و هفتاد و هفت هزار و هفتصد و چهل دالر و نود و چهار سنت امریکائی) از مدرک عواید دارایی های ذخایر خویش نزد بانکهای معامله دار خارجی فایده بدست آورده است. علاوه برآن، این بانک مبلغ ۹,۱۵۱,۰۰۰,۰۰ (نه ملیون و یکصد و پنجاه و یک هزار دالر امریکائی) عواید را از سرمایه گذاری در پروگرام RAMP با بانک جهانی از تاریخ ۳۱ جولای ۲۰۰۹ الی تاریخ ۲۰ مارچ ۲۰۱۰ که مصادف با ۲۹ حوت ۱۳۸۸ میگردد، به دست آورده است. بناءً مجموع نفع بانک مرکزی از اول سال ۱۳۸۸ الی تاریخ ۲۹ حوت ۱۳۸۸ هجری شمسی ۲۶,۸۲۸,۷۴۰,۹۴ (بیست و شش ملیون و هشتصد و بیست هشت هزار و هفتصد و چهل دالر و نود و چهار سینت امریکائی) بالغ میگردد.

تسهیلات کوتاه مدت اعتباری و سپرده گذاری

در طول سال جاری اوسط Facility که توسط بانکهای تجاری نزد بانک مرکز گذاشته شده است بملغ ۵,۹۵۲,۶۲۲,۲۲۰ افغانی میرسد وازاین بابت دفتر عملیات بازار مبلغ ۱۹۰,۳۴۵,۸۶۰ افغانی تکنانه به امانت گذاران پرداخته است. همچنان طی همین مدت جمعاً مبلغ (۱۹۷,۳۳۳,۴۵۷,۰۲) افغانی تکنانه بابت ذخایر اجباری یا (Requird Reserve) بانکهای تجاری نزد بانک مرکزی تادیه نموده است. به همین ترتیب عملیات بازار در طول سال سپری شده جمعاً ۳,۳۱۲,۱۷۸,۹۴۷,۷۷ افغانی Credit Facility برای بانکهای تجاری قرضه تادیه نموده است که از این بابت مبلغ ۱۹,۵۶۲,۸۰۱,۸۹ افغانی عواید بدست آورده است.

بفشن معاملات بین المللی (سویفت)

نظام

بفشن معاملات بین الپانک ذریعه سیسٹم (ACSS)

معاملات بین مرکز و نماینگر های مستقر در ولایات با استفاده از سیسٹم (AFTS)

معاملات بین نماینگر های ولایات با ولایات دیگر با استفاده از سیسٹم AFTS

بفشن تلکرام

پرداخت

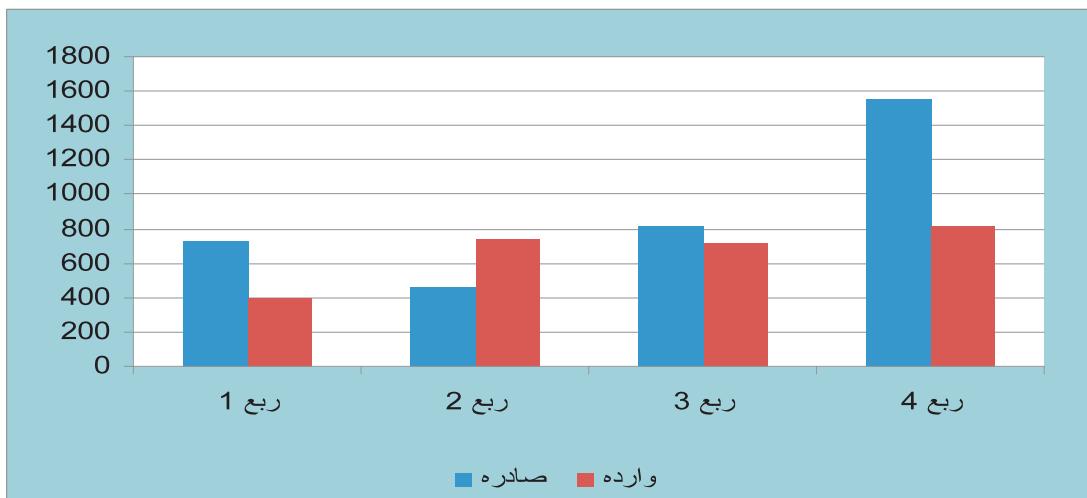
نظام پرداخت

انتقالات بین المللی، برنامه AFTS غرض انتقالات میان نمایندگیهای بانک مرکزی و از برنامه ACSS غرض انتقالات میان بانکهای تجاری و تصفیه و تسویه بین banc کی استفاده میکند که این امر در رشد سریع سیستم پرداخت، تادیات و انتقالات نقشی مهمی ایفا کرده است.

بخش معاملات بین المللی (سویفت)

به تعداد ۱۱۵۲ معامله واردہ به ارزش ۲,۶۶۸,۴۵۷,۱۲۷,۳۵ میلیارد دالر امریکائی و به تعداد ۲۲۴۰ معامله صادره مبلغ ۳,۵۷۰,۲۳۰,۲۴۳,۲۹ میلیارد دالر امریکائی توسط بخش تادیات بین المللی در سال ۱۳۸۸ اجرا گردیده است. مبالغ معاملات صادره ۳۳,۷۹ فیصد افزایش را به تناسب مبالغ معاملات واردہ طی سال ۱۳۸۸ نشان میدهد و همچنان به تعداد ۸,۸۴۸ پیغام توسط بخش سویفت در سال ۱۳۸۸ طی مراحل گردیده است.

(ارقام به میلیون دالر)

گراف ۱۹ - حجم مبالغ معاملات صادره و واردہ توسط سیستم سویفت در سال ۱۳۸۸

معامله دالری به ارزش ۲,۲۹۴,۰۰۰,۰۲۱,۴۲ میلیارد دالر

که جمماً به تعداد ۶۷۱۰۲ معامله میشود از طریق سیستم بین banc کی یا ACSS در سال ۱۳۸۸ اجرا گردیده است.

بخش معاملات بین banc کی ذریعه سیستم (ACSS)

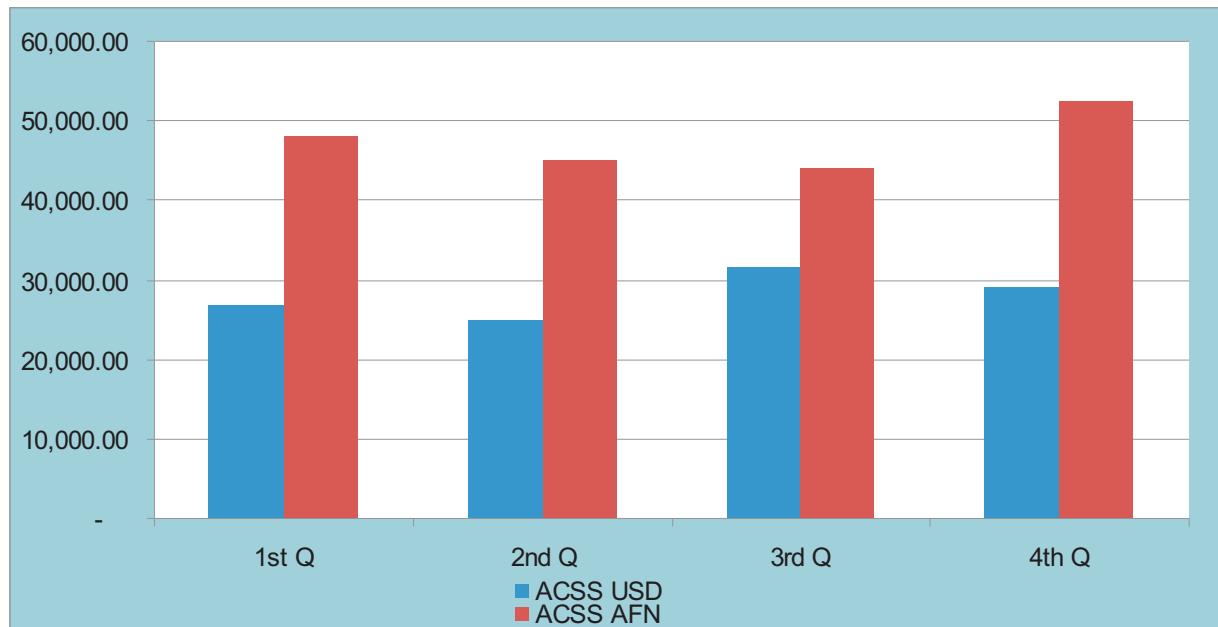
از تاریخ ۱/۱/۱۳۸۸ الی ۲۹/۱/۱۳۸۸ به تعداد ۳۹,۳۰۰ معامله افغانی به مبلغ ۱۸۹,۷۱۷,۷۱۳,۷۱۴,۷۰ میلیارد افغانی و به تعداد

نظام پرداخت در اقتصاد مدرن یکی از اساسی ترین زیرساختهای لازم برای رشد و اکشاف اقتصادی و مالی است. همانگونه که وجود شاهراههای هموار و مطمئن در کاهش هزینه های حمل و نقل و سرعت انتقال کالاها و خدمات در یک کشور ضروری است وجود بسترها و زیرساختهای پیشرفته، قابل اعتماد و فراگیر برای کاهش هزینه های نقل و انتقالات وجود در سطح ملی و بین المللی ضروری می باشد.

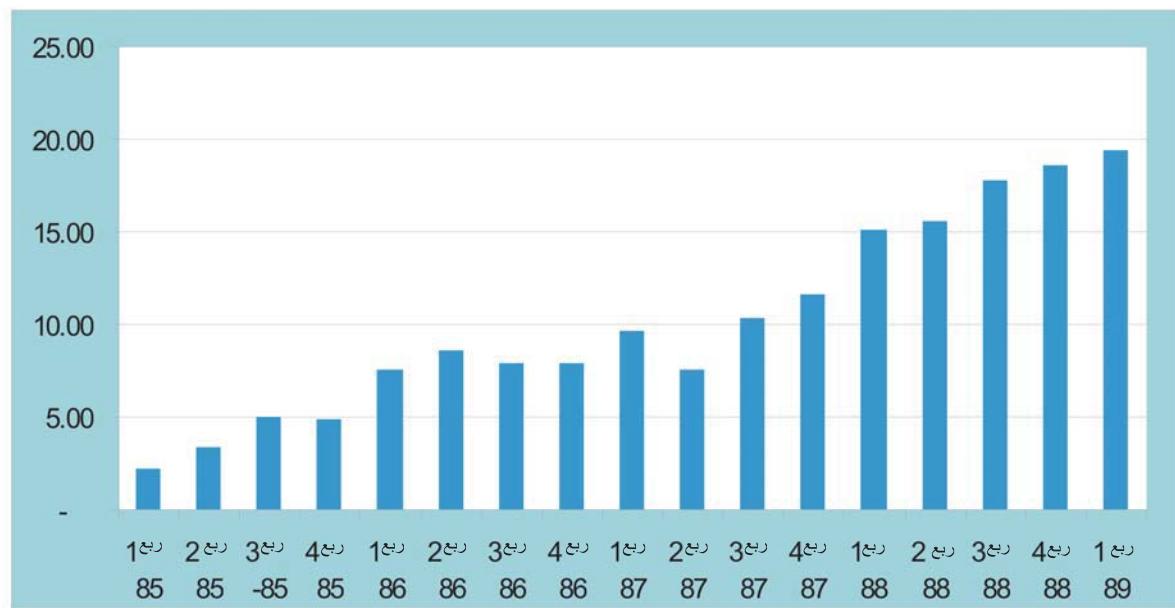
د افغانستان بانک با درک این ضرورت و اهمیت در طی چند سال گذشته قدمهای بزرگی را در جهت ایجاد، توسعه، گسترش و مدرن سازی نظام پرداخت برداشته است. در این بخش حجم انتقالات وجود در سال ۱۳۸۸ از طریق سیستم های نقل و انتقالات برقی موجود در بانک مرکزی در مرکز و نمایندگی آن در ولایات ارائه می شود.

در بخش تادیات بانک مرکزی از برنامه های SWIFT غرض

(ارقام به میلیون)

گراف ۲۰ - معاملات بین الانتی در سال ۱۳۸۸

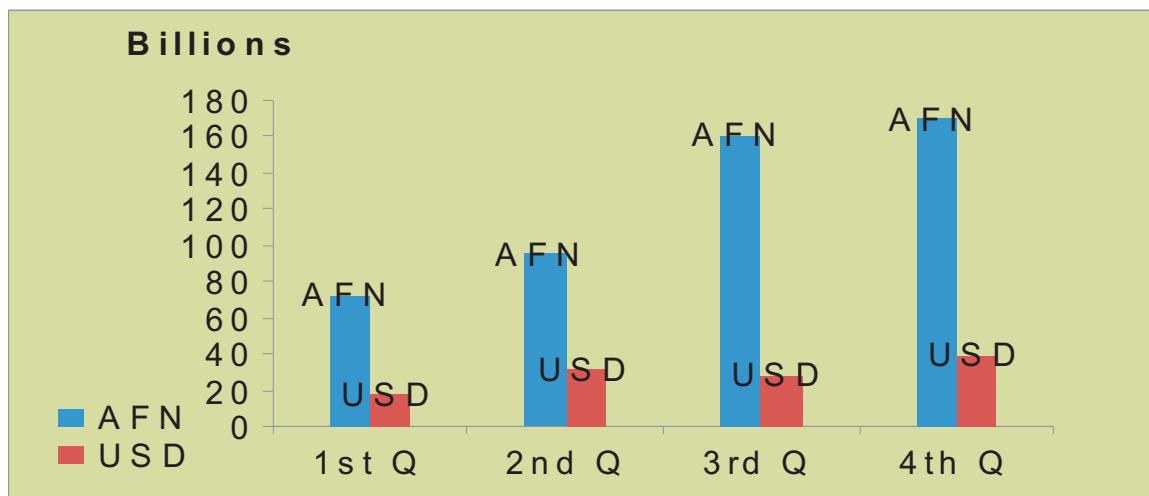

گراف ۲۱ - معاملات بین الانتی در طی چند سال گذشته ارقام به هزار

دالری به ارزش ۳۱,۳۶۲,۴۶۰,۶۹ میلیون دالر و مجموع معاملات واردہ افغانی به تعداد ۵۱۵۵ معامله به ارزش ۶۳,۸۱۸,۰۶۶,۰۷۶,۴۴ میلیارد افغانی و ۴۳۲ معامله دالری به ارزش ۱۷۶,۴۲۳,۹۷۸,۴۰ میلیون دالر که جمیعاً به تعداد ۶۴۴۷ معامله میشود از طریق سیستم بین نمایندگی طی سال ۱۳۸۸ اجرا گردیده است.

معاملات بین مرکز و نمایندگی های مستقر در ولایات با استفاده از سیستم (AFTS)

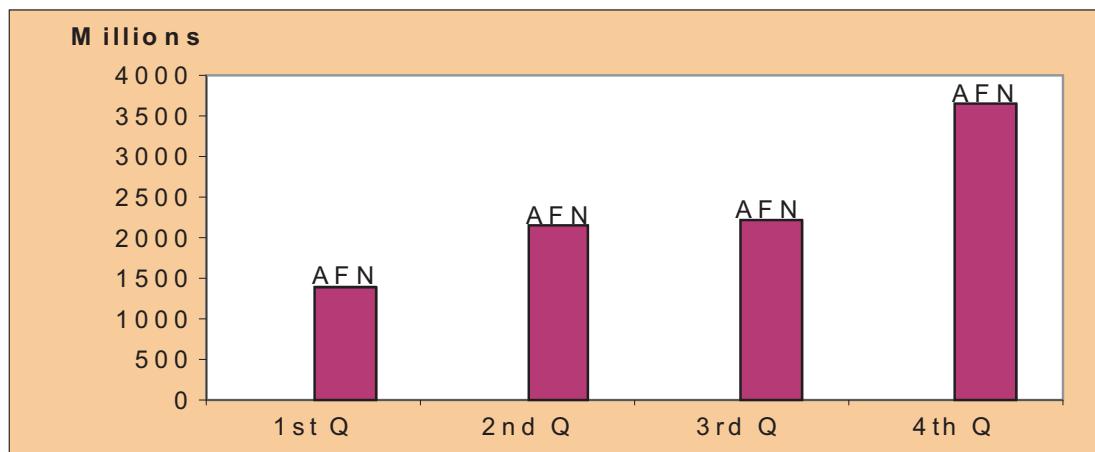
مجموع معاملات صادره افغانی AFTS از تاریخ ۱/۱/۱۳۸۸ الی تاریخ ۲۹/۱۲/۱۳۸۸ به تعداد ۵۴۵۹ معامله به ارزش ۶۸,۲۰۸,۴۰۰,۳۰۸,۸۹ میلیارد افغانی میباشد و به تعداد ۲۰۲ معامله

گراف ۲۲ معاملات بین نمایندگی های ولایات دیگر با استفاده از سیستم AFTS

معاملات بین نمایندگی های ولایات با ولایات دیگر با استفاده از سیستم AFTS

در سال ۱۳۸۸ به تعداد ۲۳۸۹ معامله بین النمایندگی به ارزش ۹,۴۱۰,۲۸۵,۷۹۵.۰۰ میلیارد افغانی و به تعداد ۲۵ معامله به ارزش ۱,۹۶۹,۶۸۶.۰۰ میلیون دلار ذریعه سیستم AFTS اجرا گردیده است.

گراف ۲۳-معاملات بین نمایندگی های ولایات با ولایات دیگر

بخش تلگرام

در سال ۱۳۸۸ به تعداد ۸۸ معامله واردہ به ارزش ۹۷۶,۴۷۵,۱۱۹.۰۰ افغانی و به تعداد ۶۶ معامله صادرہ به ارزش ۴۶۵,۸۴۸,۷۲۱.۰۰ ذریعه تلگرام اجرا گردیده است.

صورت حساب

صورت حساب مالی

بیلانس شیت

صورت حساب نفع و خرر

مالی

صورت حساب مالی

د افغانستان بانک

صورت حساب پوزیشن مالی

۲۹ حوت ۱۳۸۸ (۲۰ مارچ ۲۰۱۰)

۱۳۸۷	۱۳۸۸	یادداشت	دارائی ها
ارقام به هزار افغانی "۰۰۰"	ارقام به هزار افغانی "۰۰۰"		
تعديل شده			
34,640,934	37,611,073	4	ذخیره طلا
7,044,765	9,364,304	5	اسعار خارجی نقد
119,336,317	92,128,701	6	قابل الحصول از بانک ها و موسسات مالی
22,877,093	59,823,491	7	تریژری بل ها
565,337	100,648	8	طلبات و سایر حسابات قابل الحصول
4,800	4,800	9	سرمایه گذاری در جایداد ها
2,232,316	4,030,361	10	جایداد ها و اثاثیه
19,096	13,073	11	دارائی های غیرمنقول
14,317,743	13,033,560	12	ساپیدارائی ها
201,038,401	216,110,011		مجموع دارائی ها
			بدھی ها و سرمایه (اکویتی)
			بدھی ها
76,807,259	98,690,425	13	پول افغانی در چلندر
18,925,886	10,240,312	14	کپیتال نوت
31,418,196	25,786,246	15	قابل تادیه به بانک ها و موسسات مالی
36,238,931	46,924,165	16	قابل تادیه به مشتریان
35,511	35,511	17	بدھی (ای . ام . اف)
295,036	1,223,107	18	حقوق متقاضیین
160,782	112,272	19	کمک ها معوقه
8,048,836	5,206,301	20	پرویژن و سایر بدھی ها
171,930,437	188,218,339		مجموع بدھی ها
			سرمایه (اکویتی)
(975,360)	(7,447,190)	21	سرمایه
30,083,324	35,338,862	21	ذخیره قیمت گذاری مجدد
-	-	21	ضرر متراکم
29,107,964	27,891,672		مجموع سرمایه (اکویتی)
201,038,401	216,110,011		مجموع بدھی ها و سرمایه (اکویتی)

یادداشت از یک الی ۳۵ متذکره فوق بخش اساسی راپورهای مالی است.

عبدالقدیر فطرت
رئیس کل

محب الله صافی
معاون اول

مسعود خان موسی غازی
آمر عمومی مالی

د افغانستان بانک
صورت حساب عواید

30 حوت 1388 (20 مارچ 2010)

1387	1388	یادداشت
ارقام به هزار افغاني “000”	ارقام به هزار افغاني “000”	
3,074,616	1,061,258	22 عواید تکتانه
(2,092,091)	(1,299,032)	23 مصارف تکتانه
982,525	(237,774)	خالص عواید تکتانه
<div style="border: 1px solid black; padding: 10px; text-align: center;">140,886 (18,494)</div>	<div style="border: 1px solid black; padding: 10px; text-align: center;">100,306 (186,129)</div>	عواید فیس و کمیشن مصارف فیس و کمیشن
122,392	(85,823)	خالص عواید فیس و کمیشن
<div style="border: 1px solid black; padding: 10px; text-align: center;">(307,048) 64,891</div>	<div style="border: 1px solid black; padding: 10px; text-align: center;">(1,141,670) 442,793</div>	عواید/(ضرر) از مدرک تبادله اسعار سایر عواید از عملیات
<u>(242,157)</u>	<u>(698,877)</u>	
862,760	(1,022,474)	عواید / (مصارف) عملیات
(523,363)	(1,417,591)	25 مصارف کارمندان (پرسونل)
-	(561,377)	26 مصارف چاپ بانکنوت ها
(155,477)	(112,280)	27 سایر مصارفات
(73,265)	(112,386)	مصارف تقاضه رضاکارانه مامورین
<u>(58,943)</u>	<u>(115,890)</u>	11&10 استهلاکات و فرسایشات
51,712	(3,341,998)	عواید / (مصارفات) خالص عملیاتی
<u>(10,170,378)</u>	<u>(5,068,432)</u>	21.4.2 ضرر تحقق نیافته از تبادله اسعار
<u>(10,118,666)</u>	<u>(8,410,430)</u>	ضرر برای سال

یادداشت از یک الی ۳۵ متذکره فوق بخش اساسی راپورهای مالی است.

عبدالقدیر فطرت
رئیس کل

محب الله صافی
معاون اول

مسعود خان موسی غازی
آمر عمومی مالی

توسعه

دفتر مشاوریت حقوقی

آموزیت عمومی منابع بشری

مدیریت عمومی فرمات

و

اداره

توسعه و اداره

دستاوردهای دیگر مطابق به پلان استراتئی ۵ ساله د افغانستان بانک نیز شامل گردد که طرح قوانین و مقررات جدید و تعديلات در قوانین و مقررات، به طور مثال تعديلات در قانون د افغانستان بانک و قانون بانکداری، طرح مقرره Credit Reporting و نهایی شدن قانون اسناد قابل معامله و غیره از جمله برنامه های آینده این دفتر می باشد.

آمریت عمومی منابع بشری

در بخش مدیریت استراتئی و پلانگذاری:

در بخش تقریری: به تعداد ۱۱۴ نفر کارمند نظریه ضرورت بانک مرکزی بر اساس رقابت آزاد بعد از سپری نمودن امتحان تحریری، شارت لست و پس از انتروویو در بخش های مختلف تقرر حاصل نموده اند.

ریفورم: تطبیق ریفورم تشکیلاتی در سطح هفت زون و یکسان سازی معاشات کارکنان بر اساس گردید.

تنقیص: به تعداد ۲۳۵ نفر کارکنان در اثر تطبیق ریفورم تشکیلاتی در سطح هفت زون با امتیاز تعیین شده به تنقیص سوق گردیده است.

حذف نمایندگی های دفبانک در ولسوالی ها: به تعداد ۱۶ نمایندگی د افغانستان بانک که در ولسوالیها فعالیت داشتند، از تشکیل عمومی بانک حذف و جهت عرضه خدمات بانکی، نمایندگی های دو ولسوالی به میوند بانک، دو ولسوالی به غضنفر بانک، سه ولسوالی به عزیزی بانک، شش ولسوالی به کابل بانک، یک ولسوالی به بانک ملی افغان و یک ولسوالی به (AUB) افغان یونایتد بانک و اگذار گردیده است. ایجاد دیپارتمنت های جدید: بخش بانکداری اسلامی در داخل تشکیل مدیریت عمومی نظارت مالی و نمایندگی دفبانک

دفتر مشاورت حقوقی

- ۱- توشیح قانون رهن اموال غیر منقول در معاملات بانکی طی فرمان شماره ۵۷ مقام محترم ریاست جمهوری به تاریخ ۱۸ جوزای ۱۳۸۸
- ۲- توشیح قانون رهن اموال منقول در معاملات بانکی طی فرمان شماره ۵۰ مقام ریاست جمهوری به تاریخ ۱۰ جوزای ۱۳۸۸
- ۳- ارائه قانون اسناد قابل معامله در اولین جلسه بررسی کمیسیون اقتصاد ولسی جرگه
- ۴- ارائه قانون اجراه در کمیسیون اقتصاد ولسی جرگه
- ۵- ارائه طرح ضمیمه شماره ۱ قانون بانکداری بیمه سپرده های افغان در کمیسیون مالی و بودجه ولسی جرگه
- ۶- طرح مسوده قانون بانکداری اسلامی
- ۷- منظوری تعديلات در مقرره فراهم کننده گان خدمات پولی طی تصویب نمبر ۴۴ مورخ ۴,۹,۸۸ شورای عالی د افغانستان بانک
- ۸- منظوری مقرره Secured Transaction طی تصویب نمبر ۴۱ مورخ ۴,۹,۸۸ شورای عالی دافغانستان بانک
- ۹- منظوری مسوده مقرره رهن طی تصویب نمبر ۴۰ مورخ ۴,۹,۸۸ شورای عالی د افغانستان بانک
- ۱۰- منظوری مقرره Clearing House طی تصویب نمبر ۴۸ مورخ ۱۱,۱۲,۸۸ شورای عالی دافغانستان بانک
- ۱۱- منظوری مقرره Regulation on Domestic Payment Operation طی تصویب نمبر ۴۷ مورخ ۱۱,۱۲,۸۸ شورای عالی دافغانستان بانک همچنان این دفتر نظر به لزوم دید و نیازمندی های د افغانستان بانک به منظور ایجاد یک فضای کاملاً مطمئن و مصون و جلب اعتماد و تشویق هرچه بیشتر سرمایه گذاری خصوصی داخلی و خارجی در نظام مالی افغانستان مطابق به مقتضیات عصر حاضر و بلند بردن رشد اقتصادی کشور در نظر دارد تا به یک سلسله

مدیریت عمومی خدمات

کلینیک صحی بانک مرکزی در سال ۱۳۸۸ به تعداد ۶۵۵۳ تن مريضان پرسونل بانک مرکزی، شهری های مربوط و فamilی های محترم شانرا معاینه، تداوی و پاسمنان زرقيات نموده و در اين راستا به تعداد ۲۵۲ قلم ادویه جات مختلف النوع را به قيمت مجموعی ۴۳۵۳۶۱ افغانی و يك مقدار سامان آلات طبي مورد ضرورت کلینیک صحی که قيمت مجموعی آن مبلغ ۷۱۱۴۰ افغانی ميگردد برای تداوی مريضان پرسونل بانک مرکزی خريداری گردیده است.

در بخش تعميرات ساختمان های نمایندگی های د افغانستان بانک، مدیریت عمومی خدمات در سال ۱۳۸۸ نمایندگی های بامیان، میمنه، حیرتان، کنرها، تورخم و پنجشیر را اumar و شماری از نمایندگی های دیگر را بازسازی و در بعضی از ولايات محوطه نمایندگی ها را اعمار نموده است.

اندھوی از تشکيل حذف و در عوض نمایندگی باند آقينه در کتگوري (D) با تشکيل ۱۲ نفر ايجاد گردید. در بخش تضمین: تكميل تضمین جايداد، ضمانت سر و اسناد تحصيلی٪۹۰ خزانداران، معاونین خزانداران و صرافان مرکز، ولايت و شهری خانگه ها.

انفکاك: به تعداد ۴۵ نفر کارکنان نظر به عوامل مختلف از بانک مرکزی منفك گردیده اند.

تشکيل بانک مرکزی: اصل تشکيل منظور شده د افغانستان بانک ۱۹۰۶ نفر کارکن بوده که در سال ۱۳۸۸ تعداد موجود کارکنان به ۱۴۴۸ تن می رسيد.

در بخش مرکز آموزش:

آموزش های در جريان، تعداد کارمندان ۴۱ نفر.

آموزش های تكميل شده، تعداد کارمندان ۱۵۶ نفر.

آموزش های داخل کشور:

۱۱ برنامه تكميل شده و ۳ برنامه در بخش های: لسان انگلیسي، اداره و کمپیوتر جريان دارد.

برنامه های خصوصی:

۳۱ برنامه با كميٌت ۵۶ نفر تكميل شده و ۲ برنامه در جريان است که ۳۲ نفر در آن مشغول آموزش هستند.

دوره پرکتنيک:

پنج برنامه که در آن ۶۴ شركت گرده بودند، در مدت ۳۱ روز تكميل گردید.

آموزشهاي خارج از کشور:

تعداد ۱۶۶ نفر کارمندان طی ۷۲ برنامه در کشور های هانگ کانگ، کمبوديا، سويترليند، راوندا، بنگلہ ديش، فليپين، سوريه، هندوستان، پاکستان، ماليزيا، ترکيه، امارات متحده عربى، قراقتستان، جرمنى، نيبال و در انستيتوهای اي ايم ايف در سنگاپور، لبنان و امريكا آموزش دидеه اند.

Da Afghanistan Bank
(Central Bank of Afghanistan)

Annual Report

(March 2009 – March 2010)

info@centralbank.gov.af